

ЗАКОН
за далекосъобщенията

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с осъществяване на далекосъобщения.

Чл. 2. Целта на този закон е да се осигурят предпоставки за:

1. развитие на далекосъобщителния пазар и насърчаване на конкуренцията;
2. гарантиране на свободата и тайната на съобщенията;
3. защита на интересите на потребителите на далекосъобщителни услуги;
4. предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга;
5. ефективно използване на ограничен ресурс;
6. защита на обществения интерес и осигуряване на националната сигурност и отбраната на страната.

Чл. 3. Обществените отношения, свързани с осъществяване на далекосъобщения, се уреждат при спазване на следните принципи:

1. законоустановеност;
2. ефективност и прозрачност;
3. предвидимост;
4. обществено обсъждане;
5. свеждане на регулаторното въздействие до минимално необходимото.

Чл. 4. Обществените отношения, свързани с осъществяване на далекосъобщения за граждански нужди, се регулират от държавата чрез независим специализиран държавен орган по реда на този закон.

Чл. 5. Далекосъобщения са пренасяне, излъчване, предаване или приемане на знаци, сигнали, писмен текст, изображения, звук или съобщения от всякакъв вид чрез проводник, радиовълни, оптична или друга електромагнитна среда.

Чл. 6. Далекосъобщителна дейност е осъществяване на далекосъобщения чрез далекосъобщителни мрежи и/или чрез предоставяне на далекосъобщителни услуги.

Чл. 7. (1) Този закон не се прилага за осъществяване на далекосъобщителни дейности за собствени нужди на Народното събрание, Министерския съвет, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Националната служба за охрана и Националната разузнавателна служба и за нуждите на органите на изпълнителната власт за управлението на страната, както и по отношение на вътрешното разпределение на честотите и определянето на повиквателните знаци за техните служебни радиовръзки.

(2) Ведомствата и службите по ал. 1 могат да използват обществените далекосъобщителни мрежи и услуги по реда на този закон.

Глава втора
УПРАВЛЕНИЕ НА ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ
Раздел I
Общи положения

Чл. 8. Управлението на далекосъобщителните дейности се осъществява от Министерския съвет, от Съвета по националния радиочестотен спектър и от министъра на транспорта и съобщенията.

Чл. 9. Министерският съвет приема подзаконовите нормативни актове в случаите, посочени в закона.

Чл. 10. (1) Министерският съвет приема секторна политика в далекосъобщенията, в която определя държавната политика в тази област, и я обнародва в "Държавен вестник".

(2) Секторната политика определя стратегията, принципите и етапите на развитие на сектор "Далекосъобщения".

(3) Секторната политика се актуализира на всеки две години или на по-кратки периоди, като актуализацията се извършва по реда на приемането ѝ.

Чл. 11. (1) Министерският съвет приема държавна политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър и я обнародва в "Държавен вестник".

(2) Министерският съвет приема Национален план за разпределение на радиочестотния спектър на радиочестоти и радиочестотни ленти за граждански нужди, за нуждите на националната сигурност и отбраната, както и за съвместно ползване между тях.

Раздел II

Съвет по националния радиочестотен спектър

Чл. 12. (1) Съветът по националния радиочестотен спектър към Министерския съвет, наричан по-нататък "съвета", разработва и предлага за приемане от Министерския съвет и провежда държавната политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър. В съвета участват като членове представители на Министерството на финансите, Министерството на икономиката, Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и на Комисията за регулиране на съобщенията.

(2) Председател на съвета е министърът на транспорта и съобщенията. Държавните органи по ал. 1 определят своите представители и осигуряват участието им в работата на съвета.

(3) Министерският съвет приема правилник за дейността на съвета по предложение на неговия председател.

(4) Административното обслужване на съвета се извършва от администрацията на Министерството на транспорта и съобщенията.

Чл. 13. (1) Съветът по националния радиочестотен спектър разработва Националния план за разпределение на радиочестотния спектър на радиочестоти и радиочестотни ленти за граждански нужди, за нуждите на отбраната и на сигурността, както и за съвместно ползване между тях, който се приема с решение на Министерския съвет.

(2) Националният план за разпределение на радиочестотния спектър на радиочестоти и радиочестотни ленти за граждански нужди, за нуждите на отбраната и на сигурността, както и за съвместно ползване между тях може да се актуализира всяка година или на по-кратки периоди, като актуализацията се извършва по реда на приемането му.

(3) Министерският съвет обнародва в "Държавен вестник" Националния план за разпределение на радиочестотния спектър.

(4) Заинтересуваните държавни органи съгласуват помежду си конкретното разпределение на радиочестотите и радиочестотните ленти, предвидени за съвместно ползване за граждански нужди, за нуждите на отбраната и на сигурността. При непостигане на съгласие въпросът се отнася до Съвета по националния радиочестотен спектър, който предлага на Министерския съвет да приеме решение.

(5) Съветът по националния радиочестотен спектър разглежда въпроси, свързани с електромагнитната съвместимост, и при несъгласие между заинтересуваните държавни органи предлага на Министерския съвет да приеме решение.

(6) Съветът по националния радиочестотен спектър организира и участва в разработването съвместно със заинтересуваните държавни органи на стратегии за преразпределение на радиочестотния спектър с цел осигуряване на честотен ресурс за нови технологии и услуги, които се приемат с решение на Министерския съвет.

Чл. 14. (1) Съветът по националния радиочестотен спектър след съгласуване със заинтересуваните държавни органи разрешава ползването на радиосъоръжения с конкретни радиочестоти и радиочестотни ленти с техните технически параметри, срока и мястото за ползването им на територията на Република България от чужди държави и международни организации, когато това се налага за защита на техните интереси и сигурност или произтича от поети от Република България международни задължения.

(2) В случаите по ал. 1 искания за ползване на радиочестоти и радиочестотни ленти от чужди държави и международни организации се подават чрез съответното посолство или представителство до Съвета по националния радиочестотен спектър не по-късно от един месец преди началната дата за ползването им.

(3) В случаите, когато е предвидено издаването на лицензия по реда на този закон, Съветът по националния радиочестотен спектър уведомява Комисията за регулиране на съобщенията, която:

1. издава съответната лицензия, и
2. събира определените такси, освен ако в международен акт, по който Република България е страна, е предвидено друго.

Раздел III

Министър на транспорта и съобщенията

Чл. 15. Министърът на транспорта и съобщенията провежда държавната политика в далекосъобщенията въз основа на този закон, на секторната политика и на държавната политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър.

Чл. 16. Министърът на транспорта и съобщенията разработва и представя за приемане от Министерския съвет секторната политика в областта на далекосъобщенията.

Чл. 17. (1) Министърът на транспорта и съобщенията:

1. издава наредба за видовете далекосъобщителни дейности, подлежащи на индивидуална лицензия и регистриране по обща лицензия;
2. съхранява образци на криптографски ключове и материали в случай на използването им от далекосъобщителни оператори при условия и по ред, определени в наредба на Министерския съвет;
3. взема мерки за осигуряване на свободата и тайната на далекосъобщенията;
4. представлява Република България в международните организации в областта на далекосъобщенията;
5. участва в работата на международните организации по стандартизация и в техническите комитети по стандартизация, имащи отношение към далекосъобщенията;
6. издава предвидените в закона подзаконови нормативни актове съобразно своята компетентност;
7. издава разрешителни на радиооператорите от въздушната подвижна служба, въздушната подвижна спътникова служба, Световната морска система за бедствия и безопасност на морската подвижна служба и за морската подвижна спътникова служба; осъществява международно координиране и регистриране на радиочестоти и

радиочестотни ленти, както и на радиосъоръженията, които ги използват за нуждите на въздушна подвижна служба и въздушна подвижна спътникова служба;

8. определя длъжностно лице за водене на регистър за издадените разрешителни по т. 7, който е публичен;

9. издава наредба за условията и реда за разпределяне на повиквателните знаци на радиосъоръженията, работещи на територията на Република България.

(2) Преди издаване на подзаконовите нормативни актове, предвидени в този закон, министърът на транспорта и съобщенията публикува съобщение в национален ежедневник и в страницата на Министерството на транспорта и съобщенията в Интернет за разработените проекти, в което посочва мястото, откъдето заинтересуваните лица могат да ги получат, и срок не по-малък от 14 дни, в който могат да представят писмени становища по тях. Министърът на транспорта и съобщенията проучва становищата и ги приема или писмено мотивира решението си за неприемането им.

Чл. 18. Министърът на транспорта и съобщенията изпълнява дейности, свързани с:

1. реструктуриране на отрасъл "Съобщения";
2. научни изследвания в областта на далекосъобщенията и информационните и комуникационните технологии;
3. изграждане и развитие на информационното общество;
4. евроинтеграцията;
5. разпореждане с бюджетните средства за професионалните училища и за повишаване квалификацията на работещите в съобщенията;
6. развитие на далекосъобщенията, информационните и комуникационните технологии.

Раздел IV

Агенция "Развитие на съобщенията и на информационните и комуникационните технологии"

Чл. 19. (1) Дейностите по подпомагане развитието на далекосъобщителната и пощенската инфраструктура и на информационните и комуникационните технологии се осъществяват от министъра на транспорта и съобщенията чрез агенция "Развитие на съобщенията и на информационните и комуникационните технологии", наричана по-нататък "агенцията". Агенцията е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София.

(2) Дейността, структурата, организацията на работа и съставът на агенцията се определят с устройствен правилник, който се приема от Министерския съвет.

Чл. 20. Средствата за подпомагане развитието на далекосъобщителната и пощенската инфраструктура и на информационните и комуникационните технологии постъпват по бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията и се набират от:

1. двадесет и пет на сто от първоначалната лицензионна такса, когато лицензията за далекосъобщителна дейност е получена след провеждане на търг;
2. двадесет и пет на сто от допълнителната еднократна лицензионна такса;
3. четиридесет на сто от таксата за ползване на радиочестотен спектър;
4. тридесет на сто от таксата за ползване на номерационен капацитет;
5. двадесет и пет на сто от таксите за ползване на позициите на геостационарната орбита, определени за Република България с международни споразумения;
6. четиридесет и пет на сто от лицензионните такси и таксите за регистрация за извършване на пощенски услуги;
7. средства за съфинансиране на проекти за развитие на съобщенията, информационните и комуникационните технологии;
8. дарения;

9. лихви;
10. други постъпления.

Чл. 21. (1) Средствата по чл. 20 се разходват за:

1. далекосъобщителни и пощенски проекти и конференции, семинари, проекти и други прояви и дейности в областта на съобщенията, информационните и комуникационните технологии;
2. проекти, свързани с управлението, националната сигурност и отбраната на страната в областта на далекосъобщенията;
3. научни проекти, изследвания и маркетингови дейности за целите на далекосъобщенията, пощенските услуги, информационните и комуникационните технологии;
4. освобождаване на радиочестотен спектър за граждански нужди;
5. проекти и дейности, определени в плановете за регионално развитие в областта на далекосъобщенията, пощенските услуги, информационните и комуникационните технологии;
6. подпомагане на проекти и дейности в областта на информационните и комуникационните технологии за целите на образованието и професионалното обучение;
7. дейности, свързани с организацията и реализирането на далекосъобщителни и пощенски проекти и проекти в областта на информационните и комуникационните технологии;
8. издръжка на администрацията на агенцията.

(2) Разходването на средствата за дейностите по ал. 1, т. 1, 3, 5, 6 и 7 се извършва при спазване на принципите за състезателност, прозрачност и равнопоставеност.

(3) Агенцията изготвя годишен отчет за разходването на средствата по ал. 1, който се публикува в Информационния бюлетин и в страницата на Министерството на транспорта и съобщенията в Интернет.

Глава трета КОМИСИЯ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА

Раздел I *Конституиране*

Чл. 22. (1) Комисията за регулиране на съобщенията, наричана по-нататък "комисията", е независим специализиран държавен орган - юридическо лице, със седалище София.

(2) Комисията е първостепенен разпоредител с бюджетни кредити.

(3) Комисията провежда секторната политика в далекосъобщенията, държавната политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър в частта за граждански нужди и секторната пощенска политика.

(4) Комисията регулира и контролира осъществяването на далекосъобщенията по реда, предвиден в този закон, и предоставянето на пощенските услуги по реда, определен в Закона за пощенските услуги.

(5) Комисията регистрира и контролира дейността по предоставяне на удостоверителни услуги, свързани с електронния подпис, по реда, определен в Закона за електронния документ и електронния подпис.

Чл. 23. (1) Комисията за регулиране на съобщенията е колегиален орган, който се състои от петима членове, включително председател и заместник-председател.

(2) Членове на комисията могат да бъдат само български граждани с висше образование, от които поне един правоспособен юрист и един икономист.

(3) Председателят на комисията се определя по решение на Министерския съвет със заповед на министър-председателя за срок 5 години.

(4) Заместник-председателят и двама от членовете на комисията се избират с решение на Народното събрание за срок 5 години.

(5) Един от членовете на комисията се назначава с указ на Президента на Република България за срок 5 години.

(6) Броят на последователните мандати е не повече от два за всички членове на комисията.

(7) Членовете на комисията имат всички права по трудово правоотношение освен тези, които противоречат или са несъвместими с правното им положение.

Чл. 24. (1) Членовете на комисията не могат да бъдат собственици, съдружници, управители (прокуристи), консултанти или членове на органи на управление на търговски дружества, държавни предприятия, сдружения и фондации.

(2) Членовете на комисията не могат да заемат друга платена длъжност, както и да получават възнаграждение по граждански договор освен в случаите, когато упражняват научна или преподавателска дейност.

Чл. 25. (1) Правомощията на членовете на комисията могат да бъдат прекратени от съответните органи преди изтичането на мандата в следните случаи:

1. по тяхно искане;
2. при установяване на несъвместимост с изискванията на този закон;
3. когато са осъдени на лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер;
4. при невъзможност да изпълняват задълженията си повече от 3 месеца;
5. при смърт на лицето.

(2) При прекратяване на правомощията на член на комисията в срок до един месец от деня на прекратяване на правомощията компетентният орган определя, избира или назначава нов член до изтичането на съответния мандат.

Чл. 26. Възнагражденията на членовете на комисията се определят, както следва:

1. на председателя - 95 на сто от основното възнаграждение на председател на постоянна комисия в Народното събрание;
2. на заместник-председателя - 90 на сто от основното възнаграждение на председател на постоянна комисия в Народното събрание;
3. на останалите членове - 85 на сто от основното възнаграждение на председател на постоянна комисия в Народното събрание.

Чл. 27. (1) Всеки член на комисията е длъжен да разкрие писмено пред комисията всеки съществен търговски, финансов или друг делови интерес, който той и/или членове на семейството му имат при вземане на конкретно решение.

(2) Съществен търговски, финансов или друг делови интерес е налице винаги за лицата по ал. 1, както и за лица, с които всяко от тях е икономически свързано, когато получат лицензия по този закон.

(3) При встъпване в длъжност членовете на комисията подават декларации, с които декларират наличието или липсата на обстоятелствата по ал. 1. В декларациите се вписват и имената и адресите на икономически свързани с тях или с членове на семействата им лица, както и деловите интереси, които са възникнали. Декларациите по тази алинея се съхраняват в специален публичен регистър при комисията.

(4) Членовете на комисията подават най-малко веднъж на 6 месеца декларации съгласно изискванията на ал. 3.

(5) Член на комисията, който има непосредствен делови интерес при вземането на дадено решение, е длъжен да го заяви и да не участва в обсъждането и гласуването.

(6) Засегнатата страна, както и всеки заинтересуван може да поиска от Върховния административен съд да отмени взети в нарушение на ал. 5 решения.

(7) Една година след прекратяването на мандата членовете на комисията не могат да бъдат собственици, съдружници, управители (прокуристи), консултанти или членове на органи на управление на търговски дружества и държавни предприятия, лицензирани по този закон.

(8) В срока и при условията на ал. 7 членовете на комисията не могат да упражняват права по лицензии, издадени по реда на този закон, като еднолични търговци.

Чл. 28. Председателят на комисията:

1. представлява комисията или упълномощава лица, които да я представляват;
2. организира и ръководи дейността на комисията;
3. насрочва и ръководи заседанията на комисията;
4. сключва, изменя и прекратява трудовите договори със служителите от администрацията, назначава и освобождава държавните служители от администрацията;
5. контролира и отговаря за изпълнението на бюджета на комисията;
6. информира обществеността за дейността на комисията чрез средствата за масово осведомяване.

Чл. 29. (1) Комисията в своята дейност се подпомага от администрация, структурирана и организирана по реда на Закона за администрацията.

(2) Комисията приема правилник, определящ устройството, дейността, организацията на работа и структурата на комисията и на нейната администрация, който се обнародва в "Държавен вестник".

(3) Членовете на комисията и служителите от администрацията ѝ получават допълнително възнаграждение към основното си възнаграждение за изпълнение на специфични функции при условия и по ред, определени във вътрешните правила за работната заплата.

(4) Средствата по ал. 3 се определят в размер 25 на сто от годишния размер на средствата за работна заплата по бюджета на комисията за съответната година и се включват в Закона за държавния бюджет за съответната година.

Раздел II Правомощия

Чл. 30. Комисията за регулиране на съобщенията:

1. извършва проучване и предоставя на Съвета за електронни медии информация относно техническите параметри, необходими за наземно радиоразпръскване на радио- и телевизионни програми за посочени от Съвета за електронни медии населено място, регион или за цялата територия на Република България, включително свободни радиочестоти, допустими мощности на излъчване, възможни точки на излъчване, както и друга необходима техническа информация;
2. подготвя документите и извършва необходимите действия по издаване на лицензии, предвидени в този закон, одобрява и утвърждава предвидените в закона и/или в лицензиите задължителни документи;
3. издава, изменя, допълва, спира, прекратява и отнема индивидуални лицензии за далекосъобщителни дейности;
4. издава, изменя, допълва, спира, прекратява и отнема индивидуални лицензии за далекосъобщителна дейност – осъществяване на далекосъобщения чрез далекосъобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване, като информира своевременно Съвета за електронни медии с оглед стартиране на процедури за издаване,

изменяне, отнемане, прехвърляне и прекратяване на лицензии за радио- и телевизионна дейност по Закона за радиото и телевизията;

5. издава индивидуални лицензии за далекосъобщителна дейност за осъществяване на далекосъобщения чрез налични и/или нови далекосъобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване след решение на Съвета за електронни медии;

6. издава общи лицензии за далекосъобщителни дейности, регистрира и заличава регистрацията по тях;

7. осигурява необходимите условия за далекосъобщителна дейност при морско и въздушно търсене и спасяване и информация за безопасност;

8. организира предоставянето от международни организации на номера, адреси и имена за далекосъобщенията в Република България;

9. разработва Националния номерационен план и разпределя номерата, адресите и имената за обществените мрежи между операторите съобразно принципи, определени в наредбата по чл. 158; Националният номерационен план, както и промените в него се обнародват в "Държавен вестник";

10. организира и контролира използването на номера, адреси и имена за далекосъобщенията в Република България;

11. разработва и представя на министъра на транспорта и съобщенията проекти на нормативните актове, предвидени в този закон за приемане, съобразно неговата компетентност;

12. разработва и внася за приемане от Министерския съвет нормативните актове, предвидени в този закон;

13. информира обществеността и извършва обществени консултации и допитвания по важни проблеми на далекосъобщенията;

14. проучва съответните пазари с цел определяне на оператори със значително въздействие върху пазара;

15. определя операторите със значително въздействие върху пазара и налага предвидените в този закон задължения за тях;

16. възлага предоставянето на универсална услуга;

17. определя операторите, които имат специално право на преминаване през чужд поземлен имот.

Чл. 31. (1) Комисията има следните правомощия, свързани с управлението на радиочестотния спектър:

1. управлява разпределения за граждански нужди радиочестотен спектър, като:

а) разработва регулаторната политика за управлението му;

б) разработва и публикува принципи за управление и разпределение на радиочестотния спектър;

в) предоставя за ползване радиочестоти и радиочестотни ленти на далекосъобщителните оператори, лицензирани по реда на този закон;

г) одобрява, дава предписания за изменения и допълнения на технически проекти или други задължителни документи, които са неразделна част от индивидуалните лицензии;

2. осъществява международното координиране на радиочестоти и радиочестотни ленти, както и на радиосъоръженията, които ги използват; международното координиране се извършва за всички радиослужби, с изключение на въздушна подвижна служба и въздушна подвижна спътникова служба;

3. осъществява предварително национално координиране и съгласуване с всички заинтересувани държавни органи и ведомства на радиочестотите и радиочестотните ленти за граждански нужди, които се предоставят с индивидуални лицензии на обществени оператори; осъществява националното координиране на радиочестотите и радиочестотните ленти и на радиосъоръженията за граждански

нужди, които ги използват, с всички заинтересувани ведомства; координирането се извършва с цел осигуряване безопасността на въздухоплаването и корабоплаването; с цел защита на националната сигурност националното координиране се извършва и с органите, осигуряващи отбраната и сигурността на страната;

4. регистрира в международните организации по далекосъобщения координираните радиочестоти и радиочестотни ленти и радиосъоръженията, които ги използват; регистрациите се отнасят за всички радиослужби, с изключение на въздушна подвижна служба и въздушна подвижна спътникова служба;

5. издава разрешителни за правоспособност на радиооператори любители;

6. контролира правилното и ефективно използване на радиочестотния спектър за граждански нужди и/или източниците на радиосмущения в радиочестотния спектър за граждански нужди;

7. контролира спазването на международно определените процедурни правила за радиослужбите;

8. разпределя опознавателните знаци на предавателните радиосъоръжения на любителската радиослужба;

9. осигурява условия за далекосъобщителна дейност за целите на морското и въздушното търсене и спасяване, както и за разпространяване на текуща информация за осигуряване безопасност на корабоплаването и въздухоплаването и на сухопътния транспорт;

10. участва съвместно с министъра на транспорта и съобщенията в работата на международните организации, свързани с управлението на радиочестотния спектър;

11. разработва проекти на наредби, определящи процедурните правила и техническите параметри за работа на радиослужбите.

(2) При управлението на радиочестотния спектър за граждански нужди комисията спазва принципите на прозрачност, равнопоставеност и публичност.

Чл. 32. Комисията за регулиране на съобщенията е национална организация по стандартизация пред Европейския институт за стандартизация в далекосъобщенията.

Чл. 33. (1) Комисията води регистри за:

1. издадените индивидуални лицензии;

2. издадените удостоверения за регистрация по обща лицензия.

(2) Регистрите по ал. 1 са публични.

(3) Индивидуалните лицензии на обществените оператори са публични, с изключение на текстовете и приложенията към лицензиите, съдържащи:

1. данни, свързани с националната сигурност и отбраната на страната;

2. технически данни и параметри на мрежата;

3. финансова информация, която е търговска тайна.

(4) Копия от лицензиите по ал. 3, с изключение на информацията по т. 1-3, се предоставят от комисията срещу заплащане на такса за административна услуга.

Чл. 34. Комисията контролира спазването на:

1. нормативните актове в областта на далекосъобщенията;

2. принципите на ценообразуване;

3. качеството на услугите;

4. условията, предвидени в лицензиите.

Чл. 35. (1) При изпълнение на правомощието по чл. 34, т. 4 комисията извършва проверки по изпълнението на закона и условията на лицензиите, включително по искания на засегнати от неизпълнението на условията на лицензиите лица, относно:

1. отказ за предоставяне на специфичен достъп или самостоятелно/съвместно ползван достъп до абонатна линия;
2. отказ за предоставяне на линии под наем и/или взаимно свързване;
3. отказ за съвместно ползване на далекосъобщителни съоръжения и помещения.

(2) Когато в резултат на проверката се установи нарушение на закона или на условията на лицензията, комисията с решение дава задължителни указания за отстраняването му в срок, определен от нея. Решението подлежи на незабавно изпълнение.

(3) Решението по ал. 2 подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 36. (1) Комисията може да изисква от всеки, който осъществява далекосъобщителни дейности, информация, необходима за изпълнението на регулаторните ѝ дейности.

(2) Членовете на комисията и нейната администрация са длъжни да не разпространяват информацията, получена по ал. 1, в случай че тя е търговска тайна.

Чл. 37. (1) При осъществяване на своите правомощия комисията се произнася с решения.

(2) Решенията на комисията подлежат на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 38. (1) Комисията може да създава консултативни структури във връзка с осъществяването на правомощията си.

(2) В решението за създаване на структури по ал. 1 се определят техният ръководител и състав, редът за осъществяване на дейността им и техните функции и задачи.

Чл. 39. Комисията представлява Република България в международните организации на регулаторните органи в областта на далекосъобщенията.

Чл. 40. (1) Комисията ежегодно изготвя и не по-късно от края на второто тримесечие на следващата година предоставя на Народното събрание, Президента на Републиката, Министерския съвет и на Съвета за електронни медии доклад, който задължително съдържа:

1. развитие на универсалната услуга и степен на задоволеност на пазара от тази услуга;
2. разпределение на честотите за граждански нужди по услуги и механизми за ефективното им използване;
3. разпределение на номерата от Националния номерационен план;
4. анализ на пазара на далекосъобщителни услуги и перспективи на развитие;
5. резултатите от проучване на пазара, извършено с цел определяне на оператор със значително въздействие върху пазара;
6. състояние на конкуренцията в областта на далекосъобщенията и прилагане на принципите на ценообразуване.

(2) При изготвяне на доклада по ал. 1, т. 6 комисията взема становище от Комисията за защита на конкуренцията.

(3) Комисията публикува доклада за дейността си в информационния си бюлетин и в страницата си в Интернет.

Раздел III Финансиране

Чл. 41. (1) Приходите по бюджета на комисията се набират, както следва:

1. пет на сто от първоначалните лицензионни такси, когато лицензиите за далекосъобщителна дейност са получени след провеждане на търг;
2. пет на сто от допълнителните еднократни лицензионни такси за предоставяне на допълнителен радиочестотен спектър;
3. тридесет и пет на сто от годишните такси за ползване на радиочестотен спектър;
4. тридесет на сто от годишните такси за ползване на номерационен капацитет;

5. пет на сто от годишните такси за ползване на позициите от геостационарната орбита, определени за Република България с международни споразумения;
6. от първоначални лицензионни такси;
7. от регистрационни такси;
8. от лицензионни такси за контролиране изпълнението на лицензиите;
9. от такси за изменение на лицензиите;
10. двадесет на сто от глобите и имуществените санкции, предвидени в този закон;
11. от лихви по просрочени вземания;
12. от дарения;
13. от приходи от административни услуги, предоставяни от комисията.

(2) Средствата по бюджета на комисията се разходват за финансиране на дейността ѝ, включително проекти, свързани с регулирането и либерализирането на пазара, за капиталови разходи, за осигуряване на ефективен и действен контрол, за подобряване на материалната база, за квалификация и обучение на кадрите.

Чл. 42. Комисията изготвя ежегодно до 30 юни прогноза за приходите по чл. 41, ал. 1, т. 1 - 7.

Чл. 43. Комисията съставя и ежегодно до 30 май публикува в страницата си в Интернет проект за очакваните приходи по чл. 41 и за съответните разходи за осигуряване на дейността си за следващата година, който представя на министъра на финансите.

Чл. 44. (1) В случай че очакваните приходи не покриват разходите за дейността на комисията, разликата се осигурява от такси за контрол за изпълнение на лицензиите, които се заплащат от оператори, извършващи далекосъобщителни дейности въз основа на индивидуални лицензии.

(2) Размерът на таксите за контрол по ал. 1 се определя в съответствие с очакваните приходи от дейността на операторите по ал. 1, пропорционално разпределени между тях.

Глава четвърта ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНИ ОПЕРАТОРИ

Раздел I *Общи разпоредби*

Чл. 45. (1) Далекосъобщителните оператори са обществени и обособени.

(2) Обществен оператор е всяко лице, което осъществява далекосъобщения чрез обществена далекосъобщителна мрежа и/или осъществява далекосъобщения чрез предоставяне на далекосъобщителни услуги въз основа на индивидуална лицензия или регистрация по обща лицензия.

(3) Обособен оператор е всяко лице, което осъществява далекосъобщения чрез обособена далекосъобщителна мрежа за собствени нужди въз основа на индивидуална лицензия или регистрация по обща лицензия.

Раздел II *Далекосъобщителни оператори със значително въздействие върху пазара*

Чл. 46. (1) Обществен оператор има значително въздействие върху пазара, ако притежава дял по-голям от 25 на сто от съответен (по далекосъобщителни дейности и географски) далекосъобщителен пазар.

(2) Комисията може да определи, че оператор има значително въздействие върху пазара и при дял по-малък от 25 на сто от съответния пазар, когато операторът самостоятелно или съвместно с друг оператор, с който са свързани лица по смисъла на Търговския закон, има икономическа сила, предоставяща му възможността да следва поведение до съществена степен независимо от конкуренти и потребители поради:

1. способността да оказва въздействие върху съответния пазар;
2. размера на дела на реализирания оборот в общия обем на съответния пазар;
3. степента на въздействие върху средствата за достъп до крайните потребители;
4. достъпа до финансови ресурси и натрупания опит при предоставянето на услуги на съответния пазар.

(3) Комисията може да определи, че оператор няма значително въздействие върху съответния пазар и при дял по-голям от 25 на сто от съответния пазар, когато не са налице обстоятелствата по ал. 2.

(4) Операторът има значително въздействие върху пазара и на друг тясно свързан далекосъобщителен пазар, когато връзките между двата пазара са такива, че позволяват значително пазарно въздействие на оператора на единия пазар да оказва влияние върху другия пазар, като по този начин се засилва присъствието на оператора на този друг пазар.

Чл. 47. (1) Условието и редът за определяне на оператори със значително въздействие върху пазара се уреждат с методика, която се изготвя от Комисията за регулиране на съобщенията съгласувано с Комисията за защита на конкуренцията и се приема от Министерския съвет.

(2) При определяне на оператор със значително въздействие върху съответен пазар комисията извършва проучване на съответния пазар. Проучването се публикува в страницата на комисията в Интернет.

(3) За оператори със значително въздействие върху пазара могат да бъдат определени далекосъобщителни оператори по чл. 46, които осъществяват далекосъобщения чрез:

1. фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани телефонни услуги;
2. предоставяне на линии под наем, включително по типове;
3. мобилни далекосъобщителни мрежи.

(4) Решението на комисията за определяне на оператор със значително въздействие върху съответния пазар подлежи на незабавно изпълнение и може да се обжалва пред Върховния административен съд.

Чл. 48. Обществените оператори предоставят на комисията необходимите документи и информация при извършване на проучването по чл. 47, ал. 2. При извършване на проучването операторите не могат да се позовават на служебна или търговска тайна.

Чл. 49. Комисията въз основа на извършеното проучване на съответния пазар може да реши, че:

1. пазарът е конкурентен и не е необходимо налагането на задължения за оператор със значително въздействие върху пазара; в случай че такива задължения вече съществуват, комисията може да ги ограничи или отмени;
2. пазарът не е конкурентен, и да наложи задължения за оператор със значително въздействие върху пазара; в случай че такива задължения вече съществуват, комисията може да продължи техния срок или да наложи нови задължения съгласно изискванията на този закон.

Глава пета
ИЗВЪРШВАНЕ НА ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ
 Раздел I
Общи разпоредби

Чл. 50. (1) Далекосъобщителни дейности се извършват свободно - без индивидуална лицензия и регистрация по обща лицензия, когато:

1. се осъществяват далекосъобщения чрез далекосъобщителни мрежи за собствени нужди без използване на радиочестотен спектър;
2. се осъществяват далекосъобщения чрез радиосъоръжения и мрежи от радиосъоръжения за собствени нужди;
3. се осъществяват далекосъобщения чрез предоставяне на услуги, освен в случаите по чл. 51, и при условия на реална конкуренция, като при предоставянето им не се застрашават животът и здравето на хората, не се създават предпоставки за нарушаване целостта на мрежите, чрез които се предоставят, и не се застрашават интересите на потребителите, националната сигурност и отбраната на страната.

(2) Условията и редът за извършване на далекосъобщения по ал. 1, т. 2 се определят с наредба на министъра на транспорта и съобщенията.

(3) Наредбата по ал. 2 може да съдържа само изисквания, свързани с опазване на живота и здравето на хората и несъздаване на смущения при ползване на радиочестотния спектър.

Чл. 51. (1) Далекосъобщителни дейности се извършват въз основа на регистрация по обща лицензия, когато се осъществяват далекосъобщения чрез:

1. далекосъобщителна мрежа или радиосъоръжения чрез използване на радиочестотен спектър за общо ползване, който се определя от Комисията за регулиране на съобщенията;
2. предоставяне на далекосъобщителна услуга - достъп до спътникови системи;
3. обществена далекосъобщителна мрежа без използване на ограничен ресурс.

(2) Далекосъобщителни дейности се извършват въз основа на индивидуални лицензии, когато се осъществяват далекосъобщения:

1. чрез далекосъобщителна мрежа с предоставен индивидуално определен ограничен ресурс;
2. чрез предоставяне на гласова услуга, достъп до гласова услуга и/или универсална услуга;
3. чрез радиослужбите въздушна подвижна, радиолокация и радионавигация за управление на въздушното движение и осигуряване на аеронавигационно обслужване на полетите в гражданско въздушно пространство;
4. чрез предоставяне на линии под наем, включително международни линии под наем, и
5. е необходимо предоставяне на право на преминаване, и
6. се възлагат задължения, когато операторът е със значително въздействие върху пазара;
7. чрез далекосъобщителна мрежа за морско търсене и спасяване и разпространение на текуща информация за осигуряване безопасността на корабоплаването;
8. чрез предоставяне на далекосъобщителни услуги далекосъобщителната мрежа по т. 7;
9. чрез далекосъобщителна мрежа за търсене и спасяване и чрез разпространение на текуща информация за осигуряване безопасността на въздухоплаването.

(3) Министърът на транспорта и съобщенията определя с наредба видовете далекосъобщителни дейности, подлежащи на индивидуално лицензиране и регистриране по обща лицензия.

Чл. 52. (1) Изискванията за издаване на индивидуални лицензии са еднакви за всички кандидати за един и същ вид далекосъобщителна дейност.

(2) Издаването на индивидуални лицензии се осъществява при условия на равнопоставеност и прозрачност.

Чл. 53. (1) При издаване на индивидуални лицензии не се ограничава броят на операторите, освен когато ресурсът по природни или технически причини е ограничен или ако в закон е предвидено друго.

(2) В случаите на издаване на индивидуални лицензии при ползване на ограничен ресурс по ал. 1 Комисията за регулиране на съобщенията информира обществото чрез един национален ежедневник и чрез страницата си в Интернет за причините, които налагат ограничението.

Раздел II

Издаване на индивидуални лицензии

Чл. 54. Индивидуални лицензии се издават на еднолични търговци, на юридически лица и на дипломатически представителства и други организации със статут на дипломатически мисии. Индивидуалните лицензии за обособени мрежи, които ползват ограничен ресурс, се издават и на физически лица.

Чл. 55. Индивидуални лицензии се издават без конкурс или търг, когато не се използва ограничен ресурс.

Чл. 56. (1) Индивидуални лицензии се издават след провеждане на конкурс или търг, когато се използва ограничен ресурс.

(2) Индивидуални лицензии се издават без конкурс или търг, когато ресурсът е ограничен, в следните случаи:

1. броят на кандидатите е по-малък или равен на броя на операторите, които могат да бъдат лицензирани за съответния свободен ограничен ресурс;
2. на обществени оператори, на които е необходим радиочестотен спектър, който не се използва пряко за предоставяне на далекосъобщителни услуги;
3. за далекосъобщителна дейност, извършвана от обособен оператор - на първия, заявил писмено искането си, съгласно принципите по чл. 31, ал. 1, т. 1, буква "б" и наредбата по чл. 158;
4. за нуждите на държавни органи;
5. когато това е предвидено в закон;
6. на дипломатически представителства и други организации със статут на дипломатически мисии;
7. след решение на Съвета за електронни медии въз основа на проведен конкурс по реда на Закона за радиото и телевизията;
8. за далекосъобщителна дейност – осъществяване на далекосъобщения чрез далекосъобщителни мрежи по чл. 51, ал. 2, т. 3, 7 и 9 и чрез предоставяне на далекосъобщителни услуги по чл. 51, ал. 2, т. 8.

Чл. 57. (1) Индивидуална лицензия се издава без конкурс или търг от Комисията за регулиране на съобщенията въз основа на писмено заявление по образец, към което се прилагат всички изискващи се документи.

(2) Документите са на български език в два еднообразни екземпляра.

(3) Постъпилото заявление и приложените към него документи се разглеждат в 30-дневен срок от постъпването им.

(4) Комисията се произнася с решение по заявлението в 6-седмичен срок от постъпването му.

(5) При липсващи и/или нередовни документи заявителят се уведомява писмено в 7-дневен срок от получаване на уведомлението да отстрани непълнотите или нередовностите. В случай че непълнотите или нередовностите не бъдат отстранени в посочения срок, заявлението не се разглежда.

Чл. 58. (1) Комисията за регулиране на съобщенията с решение отказва издаването на индивидуална лицензия, когато:

1. не е налице свободен ограничен ресурс;
2. в нормативен акт не е предвидено издаването на лицензия за такъв вид далекосъобщителна дейност;
3. дейността би застрашила националната сигурност и отбраната на страната;
4. лицето, което кандидатства за лицензия:
  - а) е обявено в несъстоятелност или е в производство за обявяване в несъстоятелност;
  - б) се намира в ликвидация;
  - в) е лишено от правото да упражнява търговска дейност;
  - г) има парични задължения към държавата, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или задължение към осигурителни фондове или към комисията;
  - д) е с отнета лицензия за същата далекосъобщителна дейност в срока, определен от комисията по чл. 87, ал. 3;
5. са налице обстоятелствата по чл. 60.

(2) Обстоятелствата по т. 4, букви “а”, “б” и “г” се удостоверяват с документ от съответния компетентен орган, а по буква “в” – с декларация.

(3) Решението по ал. 1 подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 59. Условието и редът за издаване на индивидуални лицензии без конкурс или търг за определени далекосъобщителни дейности се определят с наредби на министъра на транспорта и съобщенията.

Чл. 60. (1) Индивидуална лицензия за далекосъобщителна дейност с национално покритие не се издава на обществен оператор или на свързани с него лица по смисъла на Търговския закон, притежаващи друга лицензия за същия вид далекосъобщителна дейност.

(2) Индивидуална лицензия за далекосъобщителна дейност не се издава на обществен оператор или на свързани с него лица по смисъла на Търговския закон, притежаващи лицензия с национално покритие за същия вид далекосъобщителна дейност.

Чл. 61. (1) Индивидуалната лицензия е със срок до 20 години.

(2) Срокът може да бъде продължен по искане на лицензирания от Комисията за регулиране на съобщенията, когато:

1. лицензираният отговаря на изискванията на действащото законодателство, включително на изисквания, свързани с националната сигурност и отбраната на страната;
2. за срока на издадената лицензия на лицензирания не е отправяно писмено предупреждение за отнемане на лицензията по реда на чл. 87, ал. 1;
3. за лицензирания не са налице обстоятелствата по чл. 58, ал. 1, т. 4.

(3) Срокът на лицензията не може да бъде продължен, когато в съответствие с държавната политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър ограниченият ресурс, предоставен на лицензирания, е предвиден за по-ефективно използване за друг вид далекосъобщителна дейност чрез нова технология.

(4) Общата продължителност на срока на лицензията не може да бъде над 35 години.

(5) След изтичането на общата продължителност на срока при кандидатстване за нова лицензия за същата дейност при равни други условия се предпочита лицето по ал. 2.

Раздел III

Издаване на индивидуални лицензии след провеждане на конкурс или търг

Чл. 62. (1) Процедура за издаване на индивидуална лицензия чрез конкурс или търг се открива по инициатива на Комисията за регулиране на съобщенията или по искане на заинтересувано лице.

(2) При постъпило искане от заинтересувано лице комисията проучва техническите възможности за издаване на индивидуална лицензия и в срок до 30 дни го уведомява писмено за резултата.

(3) В случаите по ал. 1 и при установено наличие на технически възможности по ал. 2 комисията публикува съобщение най-малко в един национален ежедневник и в страницата си в Интернет, в което обявява намерението си да издаде индивидуална лицензия за далекосъобщителна дейност, техническите параметри на свободния ограничен ресурс и срок, в който заинтересуваните лица могат да подават исканията си. Този срок не може да бъде по-малък от 30 дни.

(4) В случай че броят на лицата, подали искане по ал. 3, е по-малък или равен на броя на лицата, които могат да бъдат лицензирани съобразно свободния ограничен ресурс, комисията издава индивидуални лицензии на основание чл. 56, ал. 2, т. 1 при условията и по реда за издаване на индивидуална лицензия без конкурс или търг, а когато техният брой е по-голям, обявява конкурс или търг.

Чл. 63. (1) Комисията за регулиране на съобщенията в срок до 6 месеца от изтичането на срока по чл. 62, ал. 3 с решение обявява конкурс или търг за издаване на индивидуална лицензия за далекосъобщителна дейност с използване на ограничен ресурс.

(2) Решението по ал. 1 съдържа:

1. предмет и вид на конкурса или търга;
2. специфични изисквания към лицата, които могат да участват, отнасящи се до технически или финансови условия или до условия за спазване на конкуренцията;
3. място, срок и ред за закупуване на конкурсните или тръжните книжа;
4. срок и място за подаване на заявление за участие;
5. размер и начин на плащане на депозит за участие;
6. начална тръжна цена и стъпка за наддаване при обявяване на търг;
7. дата, място и час на провеждане на конкурса или търга;
8. други конкретни изисквания, свързани с процедурата на конкурса или търга.

(3) Решението по ал. 1 се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 64. (1) Конкурс се провежда, когато има необходимост от комплексна оценка за издаване на индивидуалната лицензия. Конкурсът може да бъде присъствен или неприсъствен.

(2) Търг се провежда в случаите, когато с оглед характера на дейността от по-съществено значение е размерът на предложената тръжна цена. Търгът може да бъде с явно или с тайно наддаване.

Чл. 65. (1) Конкурсните или тръжните документи съдържат:

1. изисквания за осъществяване на дейността - предмет на конкурса или търга, като темпове на развитие и/или на обслужване, качество на услугите, вид на използваната технология, задължения, свързани с отбраната и сигурността на страната, и др.;
2. критерии за оценка, относителната им тежест и механизъм за оценяване;
3. правила за провеждане на конкурса или търга;
4. правила за работата на експертната комисия.

(2) Конкурсните и тръжните документи по ал. 1 се разработват и утвърждават от Комисията за регулиране на съобщенията.

Чл. 66. (1) За провеждане на конкурса или търга Комисията за регулиране на съобщенията определя експертна комисия.

(2) Когато дейността - предмет на лицензията, може да засегне интересите на националната сигурност и отбраната на страната, като членове на експертната комисия участват и представители на Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на транспорта и съобщенията и на Министерството на финансите.

(3) Лице, което има съществен търговски, финансов или друг делови интерес, не може да участва като член на експертната комисия.

(4) Всеки член на експертната комисия е длъжен да декларира писмено пред Комисията за регулиране на съобщенията липсата на съществен търговски, финансов или друг делови интерес, който той и/или икономически свързани с него или с членове на семейството му лица имат при избора на даден кандидат.

(5) В декларацията по ал. 4 се посочват имената и адресите на икономически свързаните с него или с членове на семейството му лица, както и за деловите интереси, които са възникнали. Декларациите се съхраняват в специален публичен регистър при Комисията за регулиране на съобщенията.

(6) Съществен търговски, финансов или друг делови интерес е налице винаги, когато членовете на експертната комисия или членове на техните семейства, както и икономически свързани с тях лица:

1. получават лицензия по този закон;
2. бъдат назначени в органи на управление на кандидата, спечелил конкурса или търга, до една година от издаването на лицензията.

(7) Комисията за регулиране на съобщенията с решение определя членовете на експертната комисия, реда за провеждане на заседанията, начина на вземане на решения, изготвянето на протоколи, възнагражденията за участие в експертната комисия.

Чл. 67. (1) Лицата, които искат да участват в обявения от Комисията за регулиране на съобщенията конкурс или търг, подават писмено заявление за участие, към което прилагат:

1. всички съдебни решения по партидата на кандидата и съдебно удостоверение за актуалното му състояние;
2. доказателства за финансови възможности за изпълнение на дейността, като годишен счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите, годишни данъчни декларации, банкови препоръки, документи за придобиване на дълготрайни активи;
3. технически проект и бизнес план в съответствие с изискванията на чл. 65, ал. 1, т. 1;
4. документ за внесен депозит или банкова гаранция за неговия размер;
5. документи, удостоверяващи липсата на обстоятелствата по чл. 58, ал. 1, т. 4;
6. декларация за опазване на поверителността на информацията, която се съдържа в конкурсната или тръжната документация;
7. документ за платени конкурсна или тръжна документация;
8. други документи, свързани с предмета на конкурса или търга.

(2) Всички документи се подават на български език в два еднообразни екземпляра.

(3) При провеждане на търг с тайно наддаване в еднообразни пликосе се поставят предложенията на кандидатите за тръжна цена. Пликосете се отварят в съответствие с правилата за провеждане на търга, включени в тръжната документация.

(4) При липсващи и/или нередовни документи кандидатът се уведомява писмено в 7-дневен срок от получаване на уведомлението да отстрани непълнотите или нередовностите. В случай че непълнотите или нередовностите не бъдат отстранени в посочения срок, кандидатът не се допуска до участие.

(5) Кандидат, който не отговаря на изискванията на чл. 58, ал. 1, т. 4, се отстранява от конкурса или търга.

Чл. 68. В срок до два месеца от изтичането на срока за приемане на документите експертната комисия провежда конкурса или търга.

Чл. 69. (1) При конкурс предложенията се класират въз основа на комплексна оценка за удовлетворяване на конкурсните изисквания.

(2) При търг класирането на кандидатите се извършва според размера на предложената тръжна цена.

Чл. 70. (1) Експертната комисия в 7-дневен срок от приключване на работата си представя на председателя на Комисията за регулиране на съобщенията доклад за извършената работа и за резултатите от класирането, както и цялата документация по проведения конкурс или търг.

(2) В 14-дневен срок от получаване на документите по ал. 1 Комисията за регулиране на съобщенията взема решение:

1. за издаване на лицензия на кандидата, спечелил конкурса или търга;
2. за прекратяване на конкурса или търга, като не определя спечелил кандидат, когато в резултатите от класирането не се посочва кандидат, който отговаря на изискванията на проведения конкурс или търг.

(3) В 3-дневен срок след приемане на решението по ал. 2 Комисията за регулиране на съобщенията го изпраща в "Държавен вестник", който го обнародва в 5-дневен срок от получаването му.

(4) Решението по ал. 2 подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 71. (1) Депозитите на неспечелилите кандидати се освобождават в срок 3 работни дни след изтичането на срока за подаване на жалба срещу решението по чл. 70, ал. 2. В същия срок се освобождават депозитите на всички кандидати при прекратяване на процедурата.

(2) Депозитите на спечелилия кандидат и на класирания на второ място се освобождават в срок 3 работни дни след влизането в сила на решението по чл. 70, ал. 2, т. 1.

Чл. 72. (1) В 14-дневен срок от влизането в сила на решението по чл. 70, ал. 2, т. 1 Комисията за регулиране на съобщенията издава индивидуална лицензия на спечелилия конкурс или търга кандидат.

(2) В индивидуалната лицензия спечелилият кандидат е обвързан с направените в конкурса или търга предложения.

Чл. 73. (1) В случай че спечелилият кандидат се откаже от издаване на индивидуална лицензия и/или не плати предложената от него окончателна тръжна цена в срока и по начина, посочени в тръжните документи, тя се предлага на кандидата, класиран на второ място.

(2) При отказ и на кандидата, класиран на второ място, процедурата се прекратява без издаване на индивидуална лицензия.

(3) Депозитите на лицата по ал. 1 и 2 не се връщат.

Раздел IV

Съдържание на индивидуалната лицензия

Чл. 74. (1) Индивидуалните лицензии на обществени оператори съдържат задължително следните условия:

1. предмет, срок на лицензията и териториален обхват;
2. технически изисквания, на които да отговарят мрежите и съоръженията в тях;
3. задължение за предоставяне на услуги на всички потребители при условия на равнопоставеност;

4. изисквания за качество на услугите;
5. етапи на изграждане, развитие или разширяване на мрежата, срок за започване на дейността;
6. задължение за гарантиране на надеждност при осъществяване на далекосъобщения чрез далекосъобщителни мрежи при кризи от невоенен характер;
7. задължение за предоставяне на далекосъобщителни услуги при въвеждане на режим "Военно положение" или режим "Положение на война";
8. допълнителни задължения, свързани с националната сигурност и отбраната на страната и при настъпване на кризи от невоенен характер;
9. изисквания за гарантиране тайната на съобщенията и защитата на личните данни;
10. условия за прихващане на далекосъобщения, свързани с националната сигурност и обществения ред;
11. условия за изменения, допълнения, спиране и прекратяване на лицензията;
12. условия за отнемане на лицензията;
13. изисквания, свързани с прехвърляне на акции или дялове от лицензирания;
14. начин на определяне на лицензионни и други такси, срокове и начини на заплащане;
15. задължение за предоставяне на информация за целите на регулирането и изисквания за допускане на контрол по изпълнение на лицензията;
16. защита на околната среда, живота и здравето на хората.

(2) Индивидуалните лицензии по ал. 1 могат да съдържат и следните условия, свързани с:

1. предоставен индивидуално определен ограничен ресурс;
2. номериране, адресиране и наименоване;
3. ефективно и без смущения използване на радиочестотния спектър;
4. право на преминаване;
5. достъп и взаимно свързване между мрежите;
6. предоставяне на универсална услуга;
7. издаване на указатели на абонатите;
8. осигуряване на достъп до услугите за инвалиди;
9. срок за съгласуване на Общи условия за взаимоотношения на потребителите с Комисията за регулиране на съобщенията;
10. депозиране пред министъра на транспорта и съобщенията на образец от криптографски ключ и криптографски материали при използване на криптографски средства;
11. съдействие относно въвеждането в страната на европейски и международни далекосъобщителни стандарти.

(3) Индивидуалните лицензии на операторите със значително въздействие върху пазара съдържат и следните условия:

1. разработване на типови предложения;
2. задължение за водене на разделно счетоводство на разходите;
3. разработване на система за определяне на разходите по елементи;
4. задължение за разходоориентираност и необвързана структура на цените;
5. задължение за предоставяне на специфичен достъп, взаимно свързване, самостоятелен/съвместен достъп до абонатна линия и линии под наем;
6. забрана за насрещно (крос) субсидиране на далекосъобщителни мрежи и услуги, които се предоставят при наличие на конкуренция;
7. разработване на рамкови условия за съвместно ползване на далекосъобщителни съоръжения и помещения.

(4) Индивидуалните лицензии на обособени оператори съдържат задължително условията по ал. 1, т. 1, 2, 6, 8, 11, 12, 14, 15 и 16 и могат да съдържат и условията по ал. 2, т. 1, 2, 3 и 5.

Чл. 75. (1) Индивидуалните лицензии на обществените оператори, които предоставят гласови услуги, включително чрез обществени телефонни апарати, съдържат задължение за безвъзмездно предоставяне на всеки потребител на възможност за спешни повиквания.

(2) Операторите, предоставящи гласова услуга чрез обществени телефонни апарати, при наличие на техническа възможност са длъжни да осигурят “идентификация на линията на викация”, когато телефонните им апарати се използват за осъществяване на гласова връзка със службата за спешни повиквания.

(3) Спешните повиквания чрез обществени телефонни апарати се осъществяват без използване на монети, жетони, карти или други платежни средства.

(4) Операторите, предоставящи гласова услуга чрез мобилни мрежи, при наличие на техническа възможност са длъжни да осигурят “идентификация на линията на викация” с цел определяне местоположението на викация до ниво клетка на мобилната мрежа.

(5) Възможността за осъществяване на спешни повиквания се предоставя на абонатите до прекратяване на договора с операторите по ал. 1 по реда на общите условия на договора с потребителите.

Чл. 76. Индивидуалните лицензии за един и същи вид далекосъобщителни мрежи и услуги съдържат еднакви по характер изисквания към операторите, освен ако в този закон е предвидено друго.

Чл. 77. Лицензираните обществени оператори, които осъществяват друга търговска дейност, водят самостоятелна аналитична отчетност за приходите си от лицензираната дейност и ги записват отделно в отчета за приходите и разходите.

Раздел V

Изменение, допълнение, спиране, прехвърляне, прекратяване или отнемане на индивидуална лицензия

Чл. 78. (1) Изменения и допълнения на лицензиите могат да бъдат правени с мотивирано решение на Комисията за регулиране на съобщенията поради:

1. непреодолима сила;
2. причини, свързани с националната сигурност и отбраната на страната;
3. промени във вътрешното законодателство и решения на международни организации, приети от Република България;
4. причини, свързани с обществен интерес, произтичащи от ефективното използване на ограничен ресурс, защитата на интересите на потребителите, осигуряването на универсална далекосъобщителна услуга и насърчаването на конкуренцията на далекосъобщителния пазар.

(2) Измененията и допълненията по ал. 1 се извършват след писмено уведомяване на лицензиария.

(3) Решението по ал. 1 подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 79. (1) Лицензиарият оператор може да отправи мотивирано искане до Комисията за регулиране на съобщенията за изменение и допълнение на лицензията. Комисията проучва основателността на искането, преценява необходимостта от изменение и допълнение на лицензията и се произнася с решение в срок до два месеца от постъпване на искането.

(2) Решението по ал. 1 подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

(3) Чрез изменение и допълнение на лицензията без конкурс или търг се предоставя допълнителен ограничен ресурс на обществен оператор, когато операторът:

1. има необходимост от такъв ресурс за разширяване, модернизиране и развитие на обществената си далекосъобщителна мрежа, и
2. е използвал ефективно вече предоставения му ограничен ресурс, и
3. има обществена далекосъобщителна мрежа, която допуска възможност за разширяване, модернизиране и развитие.

Чл. 80. (1) Изпълнението на някои или на всички дейности по лицензията може да бъде прекратено или спряно с решение на Комисията за регулиране на съобщенията:

1. по мотивирано искане на министъра на транспорта и съобщенията при обявяване в страната на режим "военно положение" или "положение на война", когато потребностите го изискват;
2. при възникване на опасност за националната сигурност или отбраната на страната в резултат на изпълнението на една или повече от дейностите по лицензията;
3. при смърт на лицензиария - физическо лице; в този случай наследниците могат в 3-месечен срок да заявят искането си пред комисията за изпълнение на дейността, като до произнасянето на комисията продължават да извършват дейността;
4. при ликвидация или прекратяване на лицензираното юридическо лице, или прекратяване на дейността на лицензиария едноличен търговец.

(2) Решенията по ал. 1, т. 2 се мотивират и подлежат на незабавно изпълнение.

(3) Решенията по ал. 1 подлежат на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 81. (1) Изпълнението на някои или на всички дейности по лицензията може да бъде прекратено по мотивирано искане на лицензиария, когато изпълнението на лицензираните дейности стане невъзможно. Комисията за регулиране на съобщенията проучва основателността на искането и се произнася с решение в срок до два месеца от постъпване на искането.

(2) Изпълнението на някои или на всички дейности по лицензията може да бъде спряно по мотивирано искане на лицензиария. Комисията проучва искането и се произнася с мотивирано решение, с което отказва спиране, когато:

1. искането е от оператор със значително въздействие върху пазара за дейности, по отношение на които е определен като такъв;
2. за извършване на дейността на лицензиария е предоставен индивидуално определен ограничен ресурс;
3. дейността е по задължение за предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга.

(3) Решенията по ал. 1 и 2 подлежат на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 82. (1) Действието на лицензия за далекосъобщителна дейност се прекратява с решение на Комисията за регулиране на съобщенията, когато лицензиарият или свързани с него лица по смисъла на Търговския закон след провеждане на конкурс или търг е спечелил лицензия за същия вид далекосъобщителна дейност с национално покритие.

(2) В решението по ал. 1 се определя срок за прекратяване на дейността по лицензията.

Чл. 83. При прекратяване или спиране на лицензията поради възникване на опасност за националната сигурност и отбраната на страната по чл. 80, ал. 1, т. 2, с изключение на въвеждане на режим "Военно положение" или "Положение на война", на лицензиария се дължи обезщетение до размера на претърпените имуществени вреди, свързани с прекратяването или спирането.

Чл. 84. (1) Действието на индивидуална лицензия чрез налични и/или нови далекосъобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване се прекратява с решение на

Комисията за регулиране на съобщенията след решение на Съвета за електронни медии за прекратяване на съответната лицензия за радио- и телевизионна дейност.

(2) Когато с решение на комисията се прекратява далекосъобщителната лицензия за наземно радиоразпръскване на основанията, предвидени в чл. 80, ал. 1, т. 1, 2 и 3 и чл. 81, ал. 1, индивидуалната лицензия за радио- и телевизионна дейност се прекратява от Съвета за електронни медии след влизането в сила на решението на комисията.

Чл. 85. (1) Индивидуалните лицензии са лични.

(2) Индивидуални лицензии, издадени без конкурс или търг на далекосъобщителни оператори, могат да се прехвърлят на трети лица след разрешение на Комисията за регулиране на съобщенията.

(3) Индивидуални лицензии, издадени след провеждане на конкурс или търг, не могат да се прехвърлят през първите 3 години от издаването им, освен ако лицензираният предварително е обявил намерението си за създаване на юридическо лице за изпълнение на лицензията - изцяло негова собственост. След изтичането на 3-годишния период лицензиите могат да се прехвърлят на трети лица след разрешение на комисията.

(4) Индивидуални лицензии за далекосъобщителна дейност чрез налични и/или нови далекосъобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване се прехвърлят след решение на Съвета за електронни медии на лицето, на което е прехвърлена съответната лицензия за радио- и телевизионна дейност.

Чл. 86. (1) Лицензираните обществени оператори могат да прехвърлят собствеността на дялове или акции до 10 на сто от капитала си след предварително писмено уведомление до Комисията за регулиране на съобщенията.

(2) Дялове или акции в размер над 10 на сто от капитала могат да се прехвърлят от операторите по ал. 1 след разрешение от комисията.

(3) Лицензираните обществени оператори – еднолични търговци, могат да прехвърлят предприятията си след разрешение от комисията.

Чл. 87. (1) Комисията за регулиране на съобщенията след отправяне на писмено предупреждение с определен срок може с мотивирано решение да отнеме лицензията при:

1. съществено или системно нарушаване на този закон, на актовете по прилагането му или на условията на лицензията;
2. финансова или техническа неспособност на лицензирания да извършва дейността си;
3. действия на лицензирания, които застрашават националната сигурност или отбраната на страната.

(2) Комисията отнема с решение лицензиите, ако в срока на писменото предупреждение по ал. 1 лицензираният не е отстранил нарушението.

(3) С решението за отнемане се определя срок, в който лицето не може да кандидатства за издаване на нова лицензия за същата дейност. Този срок не може да бъде по-малък от две години.

(4) Индивидуални лицензии за далекосъобщителна дейност чрез налични и/или нови далекосъобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване се отнемат от комисията след решение на Съвета за електронни медии за отнемане на съответната лицензия за радио- и телевизионна дейност.

(5) Когато с решение на комисията се отнема далекосъобщителна лицензия за наземно радиоразпръскване на основанията, предвидени в ал. 1, индивидуалната лицензия за радио- и телевизионна дейност се отнема от Съвета за електронни медии след влизането в сила на решението на комисията.

(6) Решението по ал. 1 подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

Раздел VI
Регистрация по обща лицензия

Чл. 88. Общата лицензия определя условията за извършване на далекосъобщителна дейност и изискванията по отношение на лицата, които искат да я извършват.

Чл. 89. (1) Преди да издаде обща лицензия, Комисията за регулиране на съобщенията публикува проекта за обсъждане в един национален ежедневник и в страницата си в Интернет и дава срок не по-малък от 14 дни, в който могат да се представят писмени становища по проекта. Комисията проучва становищата и ги приема или писмено мотивира решението си за неприемането им.

(2) Общата лицензия влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник", ако в лицензията не е посочена дата.

Чл. 90. (1) Комисията за регулиране на съобщенията може да изменя общата лицензия, ако това е в обществен интерес, произтичащ от ефективното използване на радиочестотния спектър, защитата на потребителите и насърчаването на конкуренцията.

(2) Комисията изменя общата лицензия по реда на чл. 89.

Чл. 91. (1) Всяко лице, което желае да извършва далекосъобщителна дейност по обща лицензия, подава заявление по образец за регистрация в Комисията за регулиране на съобщенията. Към заявлението се прилага удостоверение за актуално състояние на съдебната регистрация, копие от удостоверение за регистрация по БУЛСТАТ, данъчна регистрация и документ за платена първоначална регистрационна такса.

(2) Лицата по ал. 1 представят и допълнителни документи в съответствие с условията и изискванията на общата лицензия.

(3) Комисията регистрира лица, които отговарят на условията и изискванията на общата лицензия, в 14-дневен срок от постъпване на заявлението по ал. 1.

(4) Комисията издава удостоверение за регистрация на всяко лице, регистрирано по обща лицензия.

(5) За регистрираните по обща лицензия лица комисията води регистри, които са публични.

Чл. 92. Правата и задълженията по изпълнението на далекосъобщителната дейност по обща лицензия възникват от регистрацията.

Чл. 93. (1) В случаите, когато лицето не отговаря на условията и изискванията, предвидени в общата лицензия, Комисията за регулиране на съобщенията с мотивирано решение отказва регистрацията и уведомява писмено лицето в 7-дневен срок.

(2) Решението по ал. 1 подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 94. Общата лицензия съдържа някои от условията, посочени в чл. 74, в зависимост от вида на извършваната далекосъобщителна дейност.

Чл. 95. (1) Всяко лице, регистрирано по обща лицензия, е задължено да спазва условията и изискванията, предвидени в общата лицензия.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията с решение може да заличи регистрацията на всяко лице, извършващо дейност по обща лицензия, което нарушава условията и изискванията ѝ, ако след предупреждение от 30-дневен срок лицето не е преустановило нарушението и не е отстранило последиците. Решението подлежи на незабавно изпълнение.

(3) Решението по ал. 2 подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

Глава шеста
УНИВЕРСАЛНА ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНА УСЛУГА

Раздел I
Обхват

Чл. 96. (1) Универсалната далекосъобщителна услуга е услуга с определено качество, която се предоставя на всяко лице независимо от географското му местоположение и е на достъпна цена.

(2) Универсалната услуга включва предоставяне на всички или на някои от следните услуги:

1. свързване към фиксирана обществена телефонна мрежа във фиксирана точка от нея и достъп до фиксирани обществени телефонни услуги, осигуряващи възможност за осъществяване на селищни, междуселищни и международни повиквания;
2. достъп до гласова услуга чрез обществени телефонни апарати;
3. актуализиран телефонен указател и предоставяне на телефонни справочни услуги за номерата на абонатите на фиксираните и мобилните мрежи;
4. безплатен достъп до услугите за спешни повиквания;
5. осигуряване на услуги при специални условия и/или осигуряване на крайни устройства, където това е подходящо, за инвалиди.

Раздел II

Определяне на оператори със задължение да предоставят универсалната услуга

Чл. 97. (1) Комисията за регулиране на съобщенията възлага на един или повече оператори да предоставят универсалната услуга с цел осигуряването ѝ на територията на цялата страна.

(2) Задължението за предоставяне на универсална услуга се възлага и определя с индивидуалните лицензии на обществени оператори на фиксирани телефонни мрежи.

Чл. 98. (1) Комисията за регулиране на съобщенията възлага предоставянето на универсалната услуга на обществените оператори след провеждането на конкурс. При провеждането на конкурса се спазват условията и редът, определени за провеждането на конкурс за издаване на индивидуална лицензия.

(2) За спечелил конкурса по ал. 1 се определя операторът, който докаже финансови и технически възможности да предоставя универсална услуга по най-ефективен начин и на най-ниска цена, включително с минимална компенсация на разходите.

(3) Всеки оператор със значително въздействие върху пазара, който осъществява далекосъобщения чрез фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови услуги и чрез обществени телефонни апарати, може да бъде задължен да осигурява предоставяне на универсалната услуга.

Раздел III

Предоставяне на универсалната услуга

Чл. 99. (1) Операторите, които са задължени да предоставят универсална услуга по чл. 96, ал. 2, т. 1, удовлетворяват всяко заявление за свързване към фиксираната обществена телефонна мрежа във фиксирана точка и за достъп до фиксирани гласови услуги.

(2) Свързването по чл. 96, ал. 2, т. 1 осигурява на потребителите предоставяне на гласова услуга, факсимилни съобщения и/или пренос на данни в гласовата честотна лента чрез модем със скорост не по-малка от 2400 бита в секунда.

Чл. 100. (1) Справочна информация за телефонните номера на абонати на обществени мрежи се предоставя в съответствие с изискванията за защита на личните данни, предвидени в този закон.

(2) Обществените оператори, предоставящи универсална услуга по чл. 96, ал. 2, т. 3, изготвят и актуализират ежегодно указатели на хартиен и/или електронен носител, в които включват телефонните номера и други лични данни на абонатите.

(3) Указателите по ал. 2 са общественодостъпни.

(4) На потребителите се осигурява достъп до телефонна справочна услуга за всички вписани номера на абонатите на мрежи.

(5) Обществените оператори, предоставящи универсална услуга по чл. 96, ал. 2, т. 3, предоставят на инвалиди безплатно телефонни указатели. В зависимост от своите технически и финансови възможности операторите подготвят и предоставят безплатно на инвалиди подходящи алтернативни телефонни указатели.

(6) Обществените оператори, предоставящи универсална услуга по чл. 96, ал. 1, т. 1, предоставят на потребители с увредено зрение детайлизирани сметки в достъпна за тях форма.

Чл. 101. (1) Обществените оператори, предоставящи универсална услуга по чл. 96, ал. 2, т. 2, развиват равномерно и пропорционално на броя на населението на обслужваната територия мрежа от обществени телефонни апарати за осигуряване на достъп до гласова телефонна услуга.

(2) Операторите по ал. 1 създават необходимите условия за осигуряване на потребителите инвалиди на подходящ достъп до гласовата телефонна услуга чрез обществени телефонни апарати.

(3) В индивидуалните лицензии на операторите по ал. 1 се определят конкретни изисквания за качеството и етапите на развитие на мрежата и услугите.

Чл. 102. (1) Министерският съвет приема методика за условията и реда за определяне достъпността на цената на универсалната услуга. С методиката се определя и цената на универсалната услуга.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията разработва методиката по ал. 1 след обществено обсъждане.

Чл. 103. Обществените оператори предоставят публично информация за начина на определяне на нетните загуби и цената на универсалната услуга.

Чл. 104. Обществените оператори при наличие на техническа възможност (при тонално номеронабиране и детайлизирано таксуване) могат да предлагат на потребителите да наблюдават и своевременно да ограничават ползването на някои нежелани за тях услуги, за да контролират самостоятелно разходите за услугите.

Чл. 105. Обществените оператори осигуряват универсалната услуга при следните изисквания:

1. да я предоставят при поискване от потребителите за свързване към определена крайна точка на обществената фиксирана телефонна мрежа съобразно нейното техническо и технологично развитие;
2. при предоставянето ѝ да може да се използват жична или безжична технология;
3. да я предоставят на достъпна цена;
4. да я предоставят с добро качество, определено с конкретни изисквания в индивидуалните лицензии;

5. да информират Комисията за регулиране на съобщенията през първото тримесечие на всяка календарна година за изпълнение на задължението от предходната година за предоставяне на универсалната услуга - покритие, качество, цени, разходи и приходи, свързани с предоставянето ѝ.

Чл. 106. Обществените оператори могат мотивирано да откажат предоставянето на универсалната услуга на потребителите в следните случаи:

1. непреодолима сила;
2. други причини, изрично уредени в общите условия за взаимоотношенията с потребителите.

Раздел IV

Компенсирание на нетните загуби за универсалната услуга

Чл. 107. Обществените оператори, които имат задължение да предоставят универсална услуга, се компенсират за доказаните нетни загуби, изчислени по правилата и при условията по чл. 108.

Чл. 108. (1) Комисията за регулиране на съобщенията определя и публикува правила за определяне размера на нетните загуби на операторите, които предоставят универсалната услуга и искат компенсация за предоставянето.

(2) Правилата по ал. 1 се одобряват от Комисията за регулиране на съобщенията.

(3) Резултатите след определяне на разходите се одитират от независим одитор.

Чл. 109. (1) Средствата за компенсирание на нетните загуби за универсалната услуга се набират във Фонда за гарантиране предоставянето на универсалната далекосъобщителна услуга, наричан по-нататък "фонда".

(2) Фондът е юридическо лице със седалище София.

(3) Сметната палата упражнява контрол върху дейността на фонда.

(4) Фондът се освобождава от заплащане на държавни и местни данъци и такси само за операциите по компенсирание на нетните загуби за универсалната услуга. Средствата на фонда се съхраняват в Българската народна банка.

(5) Фондът се преобразува, прекратява и ликвидира със закон.

(6) Фондът се управлява от управителен съвет, който се състои от петима членове, включително председател и заместник-председател, които се определят, както следва:

1. председателят - с решение на Комисията за регулиране на съобщенията;
2. заместник-председателят - с решение на Комисията за защита на конкуренцията;
3. двама представители на обществени оператори, които предлагат достъп до фиксирана обществена телефонна мрежа и фиксирани гласови услуги - от съответните оператори;
4. един член - определен от министъра на финансите.

(7) Управителният съвет на фонда се отчита ежегодно с доклад до Комисията за регулиране на съобщенията, Комисията за защита на конкуренцията, министъра на финансите и министъра на транспорта и съобщенията.

(8) Решенията на управителния съвет се вземат с обикновено мнозинство.

(9) Управителният съвет разработва и приема правилник за дейността си. В правилника се уреждат и въпросите за състава и възнагражденията на административния персонал на фонда и за възнагражденията на членовете на управителния съвет на фонда.

Чл. 110. (1) Средствата от фонда се разходват за компенсирание на нетните загуби на обществените оператори, които са задължени да предоставят всички или някои от услугите по чл. 96, ал. 2.

(2) Общият размер на компенсациите не може да надхвърля средствата, постъпили по реда на този закон във фонда. В случай че общият размер на дължимите на всички

оператори компенсации, определен по чл. 111, ал. 5, надвишава размера на средствата във фонда, отделните оператори се компенсират пропорционално.

(3) Предоставянето на услуги за спешни повиквания не се компенсира.

Чл. 111. (1) Заявленията за компенсиране на нетните загуби за универсалната услуга за предходната календарна година, включително доказателства за направените нетни загуби, се представят от обществените оператори пред управителния съвет на фонда в 7-дневен срок от приключването на одита по чл. 108, ал. 3, но не по-късно от 30 юни на текущата година.

(2) В едномесечен срок от представяне на заявлението и доказателствата по ал. 1 управителният съвет се произнася с решение относно размера на поисканата компенсация.

(3) В 7-дневен срок от получаване на заявлението по ал. 1 управителният съвет може да поиска допълнително информация и/или доказателства от заявителите.

(4) В 7-дневен срок от искането по ал. 3 заявителят представя изискваните допълнително информация и/или доказателства.

(5) В срок до 31 юли на текущата година управителният съвет се произнася с решение относно общия размер на дължимата компенсация на всички оператори, подали заявление по ал. 1.

(6) Решенията по ал. 2 и 5 подлежат на незабавно изпълнение и могат да се обжалват пред Върховния административен съд.

Чл. 112. (1) Средствата във фонда се набират от всички обществени оператори, които предлагат достъп до фиксираната обществена телефонна мрежа, фиксирани гласови услуги и достъп до гласова услуга чрез обществени телефонни апарати и имат дял над 5 на сто от общия оборот на тези пазари за предходната година.

(2) Операторите, които имат задължение за предоставяне на универсална услуга, не заплащат вноски във фонда съобразно териториалния обхват на задълженията по предоставяне на универсалната услуга.

(3) Операторите по ал. 1 се определят от Комисията за регулиране на съобщенията до 30 юни всяка календарна година въз основа на проучване на пазарите за предходната година по разработена и приета от комисията методика.

(4) Размерът на вноските на операторите по ал. 1 не може да бъде по-голям от 4,5 на сто от годишните им брутни приходи от лицензираната дейност без данък върху добавената стойност.

(5) Вноските на операторите се определят пропорционално на техните дялове в оборота на пазарите по ал. 1 и се отчитат като присъщи разходи за дейностите на тези оператори.

(6) Вноските на отделните оператори се определят по размер в решението по чл. 111, ал. 5 и се превеждат във фонда до 31 август на текущата година.

(7) Неспазването на срока по ал. 5 представлява съществено нарушение на лицензионните условия.

Чл. 113. (1) Компенсациите за предходната календарна година се изплащат не по-късно от 30 септември на текущата година.

(2) Информацията, свързана с начина на определяне и размера на предоставената на съответния обществен оператор компенсация, се обнародва в "Държавен вестник".

Глава седма
ДОСТЪП, ВЗАИМНО СВЪРЗВАНЕ И ЛИНИИ ПОД НАЕМ

Раздел I
Общи разпоредби

Чл. 114. (1) Обществените оператори изграждат мрежите си така, че да могат да осигуряват достъп и възможност за взаимно свързване между мрежите си.

(2) Операторите могат да поискат сключване на договор за достъп или взаимно свързване между мрежите си.

(3) Достъпът до мрежите или взаимното свързване между тях се осъществява въз основа на договор.

Чл. 115. Операторите, които имат достъп, и тези, които взаимно са свързали своите мрежи, са длъжни да опазват тайната на съобщенията в далекосъобщенията.

Раздел II
Взаимно свързване

Чл. 116. (1) Обществени оператори от една и съща категория, предоставящи чрез мрежите си възможност за комутируем и некомутируем пренос, имат право и задължение за взаимно свързване между мрежите си.

(2) Оператори по ал. 1 се разделят на следните категории:

1. оператори, предоставящи далекосъобщителни услуги чрез фиксираните и/или мобилните си комутируеми мрежи, които управляват съоръженията за достъп до една или повече крайни точки на мрежата, определени с един или няколко номера от националния номерационен план;

2. оператори, предоставящи услугата “линии под наем” до мястото на разполагане на крайното далекосъобщително устройство на потребителя.

Чл. 117. (1) Оператор по чл. 116 може да откаже взаимно свързване към мрежата си, когато предложи други сходни в сравнение с исканото взаимно свързване технически и търговски условия, тъй като исканото взаимно свързване е технически невъзможно и икономически необосновано.

(2) Отказът за взаимно свързване по ал. 1 се мотивира.

Чл. 118. Обществените оператори, които предоставят гласова услуга чрез фиксираните или мобилните си мрежи, са длъжни да ги изграждат така, че услугите, които се предоставят чрез тях, да могат да се ползват от потребителите на други мрежи, свързани към техните.

Чл. 119. (1) Обществените оператори на фиксирани или мобилни мрежи, предоставящи гласови услуги, както и услугата “линии под наем” или “международни линии под наем”, и определени от Комисията за регулиране на съобщенията като оператори със значително въздействие върху съответния пазар, не могат да отказват искане за взаимно свързване на обществени оператори по чл. 116, ал. 2.

(2) Операторите със значително въздействие върху пазара предоставят взаимно свързване по ал. 1 при спазване на следните съществени изисквания:

1. гарантиране сигурността на работата на мрежата при непреодолима сила;
2. запазване целостта на мрежата;
3. осигуряване на взаимодействие между услугите;
4. защита на личните данни.

Чл.120. Операторите по чл. 119 при взаимно свързване на мрежите си с мрежите на други обществени оператори:

1. спазват принципа за равнопоставеност;
2. осигуряват достъп до информация и спецификации, необходими за взаимното свързване при поискване от операторите;
3. спазват търговската тайна и ползват информацията, получена от операторите само по предназначение.

Чл. 121. (1) Операторите по чл. 119 разработват Типово предложение за сключване на договор за взаимно свързване.

(2) Типовото предложение по ал. 1 задължително съдържа:

1. описание на услугите по взаимното свързване за всяка от мрежите, условия и срокове за предоставянето им;
2. изисквания за качество на взаимното свързване;
3. местоположение на точките на взаимното свързване, условия и срокове за откриването или закриването им;
4. условия за предоставяне на допълнителни услуги, свързани с взаимното свързване;
5. условия за монтаж, ползване и поддържане на съоръженията по взаимното свързване;
6. технически изисквания, интерфейси и протоколи за взаимодействие при взаимно свързване;
7. условия за изпитване на взаимното свързване;
8. управление на трафика при взаимното свързване;
9. изисквания за номериране, адресиране и за идентификация на линията на викация;
10. цени и начини на плащане;
11. минимални срокове за уведомяване за изменение, допълнение и прекратяване на договора;
12. части от договора, съдържащи търговска тайна.

(3) Типовото предложение подлежи на обществено обсъждане със срок не по-кратък от 30 дни и се одобрява от Комисията за регулиране на съобщенията в 45-дневен срок от постъпването му в комисията.

(4) Операторите по ал. 1 сключват договори за взаимно свързване въз основа на типовото предложение, осигуряват неговата актуалност и публична достъпност и го предоставят безвъзмездно при поискване.

(5) Операторът може да изменя типовото предложение по реда на ал. 3.

Чл. 122. Комисията за регулиране на съобщенията може да задължи операторите по чл. 119 да изменят своите типови предложения в интерес на потребителите по отношение на условия, предназначени да осигурят ефективна конкуренция, технически условия, условия, свързани с тарифите, предоставянето и ползването на услугата, съобразяване с определени стандарти, защита на околната среда и поддържане качеството на услугите.

Чл. 123. (1) Операторите по чл. 119 определят цените за взаимно свързване, спазвайки принципите за прозрачност и равнопоставеност.

(2) Цените по ал. 1 са разходоориентирани.

(3) Цените за взаимно свързване съдържат следните елементи:

1. първоначална цена, покриваща разходите по физическото взаимно свързване (оборудване, ресурси, тест за съвместимост);
2. цени, покриващи разходите по текущата поддръжка на оборудването и ресурсите;
3. разчетни цени, отнасящи се до изходящия трафик в двете посоки на взаимносвързаните мрежи, покриващи разходите по комутация и пренос и/или съобразени с модел, посочен от Комисията за регулиране на съобщенията и съобразен с добрата търговска практика;

4. други цени за служебни и допълнителни услуги, като достъп до услугите за справки, запитване към оператор, събиране на данни за таксуване.

(4) Операторите по чл. 119 водят разделно счетоводство за разходите, свързани с дейностите по взаимното свързване, и за разходите, свързани с други далекосъобщителни дейности.

(5) Операторите по чл. 119 внедряват система за отчитане на разходите по елементи, така че цените за взаимно свързване на базата на разходите да могат да се установяват за всяка технически осъществима точка на взаимно свързване.

(6) Комисията за регулиране на съобщенията утвърждава системата за отчитане на разходите по ал. 5. Преди да утвърди системата, комисията може да изиска становище от независим одитор.

(7) Разчетните цени за взаимното свързване по ал. 2, т. 3 имат необвързана структура, като искащият взаимно свързване да е задължен да заплаща само за услугата, която иска да му бъде предоставена.

Чл. 124. Комисията за регулиране на съобщенията може да поиска от операторите по чл. 119 да представят обосновка на цените за взаимно свързване и когато е необходимо да издаде задължителни указания за привеждането им в съответствие с тяхната разходоориентираност.

Чл. 125. Операторите по чл.116, ал. 2 и чл.119 изпращат договорите си за взаимно свързване в Комисията за регулиране на съобщенията в 3-седмичен срок преди влизането им в сила. Комисията в интерес на потребителите може да задължи операторите да изменят условията на тези договори.

Чл. 126. Решенията на Комисията за регулиране на съобщенията по чл. 122 и 124 подлежат на незабавно изпълнение и могат да се обжалват пред Върховния административен съд.

Чл. 127. (1) В случай че оператор, който има задължение по този раздел, не изпълни задължението си относно условията и реда за взаимно свързване в срок до два месеца, засегнатите лица могат да отправят искане пред Комисията за регулиране на съобщенията. Комисията в двумесечен срок от постъпване на искането с решение дава задължителни указания на оператора за условията и реда на взаимното свързване.

(2) Решението по ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение и може да се обжалва пред Върховния административен съд.

Раздел III

Специфичен достъп до мрежа и необвързан достъп до абонатна линия

Чл.128. (1) Специфичен достъп до мрежа е достъп до точки на мрежата, различни от нейните крайни точки.

(2) Необвързан достъп до абонатна линия е осигуряване от оператор на фиксирана обществена телефонна мрежа със значително въздействие върху пазара, на самостоятелно ползване на абонатната линия от други оператори или на съвместно ползване от повече оператори на абонатната линия с цел предоставяне услуги на абонатите.

Чл. 129. (1) Операторите по чл. 119, ал. 1 не могат да отказват обосновано и технически необходимо искане за специфичен достъп до мрежата.

(2) Оператори на фиксирани мрежи и предоставящи фиксирани гласови услуги със значително въздействие върху пазара не могат да отказват обосновано и технически необходимо искане за необвързан достъп до абонатната линия.

(3) Искания по ал. 1 и 2 могат да бъдат отказани само когато искането е технически невъзможно и икономически необосновано или когато могат да се нарушат съществените изисквания по чл. 119, ал. 2.

(4) Отказът за достъп се мотивира.

Чл. 130. При предоставяне на специфичен достъп до мрежата и необвързан достъп до абонатната линия операторите, задължени да ги предоставят, осигуряват съвместно ползване на съоръжения (канали, кули и други) и помещения.

Чл. 131. (1) Операторите по чл. 119, ал. 1 определят цените за специфичен достъп до мрежата, спазвайки принципите за прозрачност и разходоориентираност.

(2) Цените за специфичен достъп до мрежата са:

1. първоначалната цена, покриваща разходите за осъществяване на специфичния достъп до мрежата (оборудване, ресурси, тест за съвместимост);
2. цени, покриващи разходите по текущата поддръжка на оборудването и ресурсите;
3. месечни цени, отнасящи се до разплащане за трафика;
4. други цени за служебни и допълнителни услуги, като достъп до услугите за справки, запитване към оператор.

(3) Операторите по ал. 1 водят разделно счетоводство за разходите, свързани с дейностите по предоставяне на специфичен достъп до мрежата, и за разходите, свързани с други далекосъобщителни дейности.

(4) Операторите по ал. 1 внедряват система за отчитане на разходите по елементи, така че цените за специфичен достъп до мрежата на базата на разходите да могат да се установяват за всяка технически осъществима точка на достъп.

(5) Комисията за регулиране на съобщенията утвърждава системата за отчитане на разходите по ал. 4. Преди да утвърди системата, комисията може да изиска становище от независим одитор. В случай че системата за отчитане на разходите по ал. 4 не отговаря на изискванията за разходоориентираност, комисията я връща на оператора със задължителни указания.

(6) Цените по ал. 2, т. 3 имат необвързана структура, като искащият специфичен достъп до мрежата е задължен да заплаща само за услугата, която иска да му бъде предоставена.

Чл. 132. (1) Операторите по чл. 129, ал. 2 определят цените за необвързан достъп до абонатната линия, спазвайки принципите за прозрачност и разходоориентираност.

(2) Цените за необвързан достъп до абонатната линия са:

1. първоначалната цена, покриваща разходите за осъществяване на необвързан достъп до абонатната линия (оборудване, ресурси, тест за съвместимост);
2. цени, покриващи разходите по текущата поддръжка на оборудването и ресурсите;
3. месечни цени за ползване на абонатната линия;
4. други цени за служебни и допълнителни услуги, като достъп до услугите за справки, запитване към оператор, събиране на данни за таксуване.

(3) Операторите по чл. 129, ал. 2 водят разделно счетоводство за разходите, свързани с дейностите по предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия, и за разходите, свързани с други далекосъобщителни дейности.

(4) Операторите по чл. 129, ал. 2 внедряват система за отчитане на разходите по елементи, така че цените за необвързан достъп до абонатната линия на базата на разходите да могат да се установяват за всяка технически осъществима точка на достъп.

(5) Комисията за регулиране на съобщенията утвърждава системата за отчитане на разходите по ал. 4. Преди да утвърди системата, комисията може да изиска становище от независим одитор. В случай че системата за отчитане на разходите по ал. 4 не отговаря на изискванията за разходоориентираност, комисията я връща на оператора със задължителни указания.

(6) Цените по ал. 2, т. 3 имат необвързана структура, като искащият достъп до абонатната линия е задължен да заплаща само за услугата, която иска да му бъде предоставена.

Чл. 133. (1) Комисията за регулиране на съобщенията може да поиска от операторите по чл. 119, ал. 1 да представят обосновка на цените за специфичен достъп до мрежата и когато е необходимо да издаде задължителни указания за привеждането им в съответствие с тяхната разходоориентираност.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията може да поиска от операторите по чл. 129, ал. 2 да представят обосновка на цените за достъп до абонатната линия и когато е необходимо да издаде задължителни указания за привеждането им в съответствие с тяхната разходоориентираност.

Чл. 134. Операторите по чл. 119, ал. 1 предоставят специфичен достъп до мрежата въз основа на договор.

Чл. 135. (1) Операторите по чл. 129, ал. 2 подготвят, публикуват и поддържат Типово предложение за сключване на договор за необвързан достъп до абонатна линия.

(2) Типовото предложение по ал. 1 съдържа най-малко:

1. начини за предоставяне на услугите (самостоятелно ползван или съвместно ползван достъп до абонатната линия);
2. условия за предоставяне, ползване и прекратяване на достъпа;
3. получаване на информация от предоставящия достъп относно местоположението на физическия достъп;
4. технически условия и спецификации на линиите за необвързания достъп до абонатната линия;
5. изпитване;
6. защита от смущения;
7. цени и начин на разплащане;
8. промени в начина за достъп;
9. минимален срок на договора;
10. минимални срокове за уведомяване за изменение, допълнение и прекратяване на договора;
11. части от договора, съдържащи търговска тайна.

(3) Типовото предложение по ал. 1 се одобрява от Комисията за регулиране на съобщенията преди публикуването му.

(4) Операторът по ал. 1 предоставя безвъзмездно Типовото предложение при поискване.

Чл. 136. Комисията за регулиране на съобщенията може да задължи операторите по чл. 129, ал. 2 да изменят своите типови предложения в интерес на потребителите по отношение на условия, предназначени да осигурят ефективна конкуренция, технически условия, условия, свързани с тарифите, предоставянето и ползването на услугата, съобразяване с определени стандарти, защита на околната среда и поддържане качеството на услугите.

Чл. 137. Операторите по чл. 129, ал. 1 и 2 изпращат договорите си за достъп в Комисията за регулиране на съобщенията в 3-седмичен срок преди влизането им в сила. Комисията в интерес на потребителите може да задължи операторите да изменят условията на тези договори.

Чл. 138. Решенията на Комисията за регулиране на съобщенията по чл. 136 и 137 подлежат на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 139. (1) В случай че оператор, който има задължение по този раздел, не изпълни задължението си относно условията и реда за предоставяне на специфичен достъп или достъп до абонатна линия в срок до два месеца, засегнатите лица могат да

отправят искане пред Комисията за регулиране на съобщенията. Комисията в двумесечен срок от постъпване на искането с решение дава задължителни указания на оператора за условията и реда за предоставяне на специфичен достъп или достъп до абонатна линия.

(2) Решението по ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение и може да се обжалва пред Върховния административен съд.

Раздел IV **Линии под наем**

Чл. 140. Обществените оператори предоставят услугата предоставяне на линии под наем при спазване принципите на обективност и прозрачност.

Чл. 141. (1) Всяко лице може да поиска да му бъде предоставена услугата линия под наем.

(2) Услуга линия под наем и пренаемане на такава линия се предоставя от лицензирани обществени оператори.

Чл. 142. Обществени оператори със значително въздействие върху пазара предоставят услугата при спазване и на следните принципи:

1. публично известни и обективни условия за достъп до услугата и ползването ѝ;
2. равнопоставеност на потребителите, освен в случаите на предоставяне на услугата за нуждите на управлението, отбраната и сигурността на страната;
3. гарантиране тайната на далекосъобщенията и запазване поверителността на личните данни на потребителите;
4. обективни и публично известни цени, съобразени с разходите по предоставяне на услугата, еднакви при едни и същи технически характеристики и параметри на линиите.

Чл. 143. (1) Обществените оператори предоставят услугата при условия и по ред, определени с наредба, разработена от Комисията за регулиране на съобщенията и приета от Министерския съвет.

(2) С наредбата по ал. 1 се определя минимален пакет от типове линии под наем с хармонизирани технически изисквания, които обществените оператори със значително въздействие върху пазара са задължени да предоставят на своите потребители.

(3) Обществените оператори със значително въздействие на пазара изготвят и предоставят за одобряване от Комисията за регулиране на съобщенията Типово предложение за договор за предоставяне на линии под наем.

(4) Типовото предложение по ал. 3 съдържа най-малко:

1. техническите изисквания;
2. качествените показатели;
3. условията за поддържане и ремонт на съоръженията;
4. цени и реда за заплащане на услугата;
5. условията за свързване на съоръжения и крайни устройства към линиите под наем.

(5) Операторите публикуват Типовото предложение.

(6) Цените на линиите под наем от минималния пакет са разходоориентирани.

(7) Операторите по ал. 1 сключват договор за предоставяне на линии под наем въз основа на Типовото предложение, осигуряват неговата актуалност и публична достъпност и го предоставя безвъзмездно при поискване.

Чл. 144. (1) Предоставянето на линии под наем от обществените оператори със значително въздействие върху пазара се осъществява при спазване на следните съществени изисквания:

1. гарантиране на сигурността в работата на мрежата при кризи от невоенен характер;
2. запазване целостта на мрежата;

3. осигуряване на взаимодействие между услугите;

4. защита на данните.

(2) Операторите със значително въздействие върху пазара могат да откажат предоставянето на линия под наем само на основание на опасност от нарушаване на съществените изисквания по ал. 1.

(3) Отказът по ал. 2 се мотивира писмено.

(4) Операторите със значително въздействие върху пазара могат да въведат временни ограничения върху предоставянето на линии под наем, когато:

1. крайни устройства, свързани към линия под наем, не съответстват на съществените изисквания на Закона за техническите изисквания към продуктите;

2. се извършват дейности по поддържане и развитие на мрежата.

(5) При въвеждане на временни ограничения операторите уведомяват потребителите по подходящ начин и във възможно най-кратък срок.

(6) В случаите по ал. 4, т. 1 операторът може да преустанови предоставянето на наета линия до изключване на съответното крайно устройство.

Чл. 145. (1) В случай че оператор, който има задължение по този раздел, не изпълни задължението си относно условията и реда за предоставяне на линии под наем в срок до два месеца, засегнатите лица могат да отправят искане пред Комисията за регулиране на съобщенията. Комисията в двумесечен срок от постъпване на искането с решение дава задължителни указания на оператора за условията и реда за предоставяне на линия под наем.

(2) Решението по ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение и може да се обжалва пред Върховния административен съд.

Чл. 146. За нуждите на отбраната и сигурността на страната операторите със значително въздействие върху пазара предоставят с приоритет линии под наем. При липса на техническа възможност операторите уведомяват незабавно компетентните органи по отбраната и сигурността.

Чл. 147. (1) Операторите със значително въздействие върху пазара могат да предоставят линии под наем извън обхвата на минималния пакет по договаряне с потребителите при условия на публичност на техническите характеристики.

(2) Договорите за предоставяне на линии под наем по ал. 1, включително договорените цени, се предоставят за сведение на Комисията за регулиране на съобщенията.

Чл. 148. (1) Комисията за регулиране на съобщенията периодично, но най-малко веднъж годишно, извършва и публикува проучване на пазара на наети линии и потребностите на пазара от типове линии извън минималния пакет.

(2) На базата на проучването по ал. 1 Комисията за регулиране на съобщенията след консултации с операторите публикува списъци с типове линии под наем, които подлежат на включване в минималния пакет и сроковете за това включване.

Глава осма

ЗАЩИТА НА ИНТЕРЕСИТЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Чл. 149. (1) Обществените оператори предоставят далекосъобщителни услуги на потребителите при условия на равнопоставеност, без да създават предимства за отделни потребители или група от тях по отношение на една и съща услуга, съобразно вида на използваната технология, категориите абонати и обема на трафика.

(2) Операторите по ал. 1 разработват общи условия за взаимоотношения с абонатите си, когато е практически неприложимо сключването само на отделни индивидуални договори с тях.

(3) В случаите, когато услугата се предоставя само въз основа на сключен индивидуален договор, задължително се прилага принципът на равнопоставеност по ал. 1, като договорот задължително съдържа изискванията по чл. 151.

Чл. 150. Общите условия са неразделна част от индивидуалния договор между операторите и абонатите.

Чл. 151. Общите условия задължително съдържат:

1. идентификационни данни на оператора (наименование по последна съдебна регистрация, номер/дата на издадената индивидуална лицензия, седалище и адрес на управление);
2. описание на предоставяните услуги, качество на услугата и на обслужване, срокове за активиране на услугите;
3. структура на цените, начини и срокове за заплащането им;
4. основни права и задължения на оператора и абонатите;
5. условия за прекратяване и продължаване на индивидуалния договор;
6. задължение на оператора за:
  - а) предварително уведомяване за прекъсване и влошено качество на предоставяната услуга при извършване на профилактични прегледи или ремонти на съоръжения от мрежата или поради развитие на мрежата, както и за сроковете на прекъсването или влошеното качество на услугата;
  - б) предварително писмено уведомяване на абоната при искане за достъп до негови помещения;
  - в) публично оповестяване на адрес и/или телефон за контакт при повреди и за предоставяне на информация;
7. процедури за разглеждане и произнасяне по жалби, молби и предложения на абонатите;
8. отговорности, обезщетения и неустойки при неизпълнение на общите условия;
9. условия и ред за спиране предоставянето на услугата при неплащане на дължимите суми или при договорни нарушения от страна на абонатите, свързани с ползване на услугата.

Чл. 152. (1) Обществените оператори представят общите си условия за съгласуване от Комисията за регулиране на съобщенията.

(2) В случай че общите условия не отговарят на условията на лицензията, в 14-дневен срок от представянето им комисията уведомява операторите по ал. 1, като дава задължителни указания и срок за отстраняване на недостатъците.

(3) След отстраняване на недостатъците операторите по ал. 1 внасят повторно общите си условия в комисията.

(4) Комисията за регулиране на съобщенията съгласува общите условия в 14-дневен срок от първоначалното или повторното им внасяне.

(5) Операторите публикуват общите си условия в 7-дневен срок след съгласуването им по начин, определен от комисията.

Чл. 153. (1) Изменение на общите условия се извършва по реда на чл. 152.

(2) Изменение на общите условия може да бъде извършено по инициатива на Комисията за регулиране на съобщенията, на оператора или на потребителите.

(3) В случаите по ал. 2 далекосъобщителният оператор е длъжен да направи изменените общи условия публични по реда на чл. 152, ал. 5.

Чл. 154. (1) Комисията за регулиране на съобщенията може да разработи типови общи условия за взаимоотношения между оператори и абонати, които публикува в страницата си в Интернет.

(2) В случаите по ал. 1 операторите разработват общите си условия в съответствие с типовите и ги представят в комисията.

Чл. 155. Комисията за регулиране на съобщенията изпраща съгласуваните общи условия за сведение в Комисията за защита на потребителите.

Глава девета

НОМЕРА, АДРЕСИ И ИМЕНА В ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯТА

Чл. 156. Националният номерационен план представлява разпределението на номерата, използвани в обществените мрежи за идентификация, маршрутизация и таксуване.

Чл. 157. (1) Националният номерационен план се разработва от Комисията за регулиране на съобщенията при спазване принципите на обективност, пропорционалност, прозрачност и навременност и при отчитане на националните и обществените интереси.

(2) При разработването на плана по ал. 1 се прилагат международните препоръки, стандарти, спецификации и договорености и се осигурява ефективно използване на номерационното пространство.

(3) Националният номерационен план се обнародва в “Държавен вестник”.

Чл. 158. Принципите, правилата и процедурите по разпределяне и използване на номера, адреси и имена се определят с наредба на министъра на транспорта и съобщенията.

Чл. 159. Обществени оператори, които ползват номера от Националния номерационен план, осигуряват възможност на абонатите си да запазват номерата си при промяна на адреса си и/или при смяна на оператора с оператор, предоставящ същия вид услуга.

Чл. 160. Комисията за регулиране на съобщенията може в издаваните лицензии да не налага задължението по чл. 159 или да го ограничава в границите на едно населено място, когато с това не се засягат съществено конкуренцията и интересите на абонатите, тъй като това задължение е неприложимо по технически причини.

Чл. 161. Оператори, предоставящи фиксирани телефонни услуги със значително въздействие на пазара, осигуряват възможността всеки потребител да може да избира оператора на преносната среда за осъществяване на междуселищни и международни разговори:

1. за всяко повикване;
2. на абонаментна основа.

Глава десета

РАДИОЧЕСТОТЕН СПЕКТЪР И ПОЗИЦИИ НА ГЕОСТАЦИОНАРНАТА ОРБИТА

Чл. 162. Ефективното и без смущения използване на радиочестотния спектър се осигурява в съответствие с международни споразумения, по които Република България е страна, и се реализира чрез държавната политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър, Националния план за разпределение на радиочестотния спектър и принципите за управление и разпределение на радиочестотния спектър за граждански нужди.

Чл. 163. Националният план за разпределение на радиочестотния спектър на радиочестоти и радиочестотни ленти за граждански нужди, за нуждите на отбраната и националната сигурност, както и за съвместно ползване между тях разпределя радиочестотния спектър на радиочестоти и радиочестотни ленти по радиослужби и държавни органи и ведомства, които ги ползват.

Чл. 164. Позициите на геостационарната орбита за Република България се определят от международни споразумения.

Чл. 165. Радиочестотният спектър се разпределя на радиочестоти и радиочестотни ленти от 9 kHz до 1000 GHz.

Чл. 166. Разпределението на радиочестотния спектър и позициите на геостационарната орбита се осъществява с цел ефективното и без смущения използване на радиочестотния спектър при съобразяване с интересите на националната отбрана и сигурността на страната и обществения интерес.

Чл. 167. (1) Използването на позициите на геостационарната орбита и на радиочестотите и радиочестотните ленти, разпределени за граждански нужди, се извършва след предоставянето им за ползване от Комисията за регулиране на съобщенията по реда на този закон.

(2) Използването на радиочестотите и радиочестотните ленти, разпределени за граждански нужди в радиочестотните ленти за съвместно ползване, се извършва след предоставянето им за ползване от комисията по реда на чл. 31, ал. 1, т. 3.

(3) Радиочестотите и радиочестотните ленти, разпределени само за нуждите на отбраната и националната сигурност в Националния план за разпределение на радиочестотния спектър, се ползват без изрично разрешение освен в случаите по чл. 14.

Чл. 168. Комисията за регулиране на съобщенията упражнява контрол за ефективното и без смущения използване на:

1. радиочестотите и радиочестотните ленти за граждански нужди;
2. радиочестотите и радиочестотните ленти, разпределени за граждански нужди в радиочестотните ленти за съвместно ползване.

Чл. 169. За осигуряване безопасността на въздухоплаването и корабоплаването и с цел защита на националната сигурност и отбраната предоставянето за ползване на радиочестотите и радиочестотните ленти се осъществява след национално и международно координиране.

Глава единадесета

ИЗГРАЖДАНЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Раздел I

Изграждане на далекосъобщителна инфраструктура

Чл. 170. (1) Изграждането на далекосъобщителната инфраструктура се извършва по реда на този закон, на Закона за устройство на територията и при спазване изискванията на нормативните актове по строителството и правилата за контрол и приемане на строителните и монтажните работи.

(2) Правилата за изграждане на далекосъобщителни мрежи и съоръжения, включително изискванията за безопасност, се уреждат с наредба на министъра на транспорта и съобщенията и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) По време на строителство на далекосъобщителните мрежи и съоръжения операторите предприемат мерки за защита на околната среда, недопускане на щети или тяхното ограничаване и недопускане на затруднения при ползването на имотите по предназначение по време на работите.

(4) След завършването на дейностите по ал. 3 операторите отстраняват за своя сметка всички нанесени щети.

Чл. 171. (1) Операторите създават и поддържат специализирани карти, регистри, и при възможност, информационни системи за изградената от тях далекосъобщителна инфраструктура.

(2) Копия от специализираните карти и данни от регистрите и информационните системи по ал. 1 се представят в Агенцията по кадастъра.

(3) Съдържанието на специализираните карти и регистри и условията и редът за създаването и поддържането им се определят с наредба на министъра на транспорта и съобщенията и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Чл. 172. В проектите на сградите се предвижда изграждането на канали за кабели, осигуряващи достъп до далекосъобщителните мрежи, които се изграждат едновременно със сградата.

Раздел II

Съгласуване извършването на строителни работи

Чл. 173. (1) Всяко лице, което предприема строителни работи в поземлени имоти – публична държавна или общинска собственост, е длъжно предварително да поиска писмена информация от съответните служби по кадастъра за разположението на далекосъобщителните мрежи и съоръжения в района на работите и да уточни начина на опазването им с операторите - техни собственици. Исканата информация се предоставя в 14-дневен срок.

(2) Процедурата по ал. 1 не се прилага при спешни работи за отстраняване на последиците от аварии и природни бедствия. В тези случаи извършващият е длъжен незабавно да уведоми съответните оператори.

(3) В случаите, когато с оглед на предстоящите работи се налага изместване на далекосъобщителни мрежи и съоръжения, лицата по ал. 1 договарят изместването с далекосъобщителните оператори преди извършването на строителните работи. Изместването се извършва по реда на Закона за устройство на територията.

Чл. 174. (1) При издаване на визи за проекти за строителство в поземлени имоти по чл. 173, ал. 1, в които вече има изградени мрежи и съоръжения, съответните органи вземат под внимание тяхното разположение и технически параметри.

(2) В случай че поради изпълнено впоследствие строителство се наложи част от обществена далекосъобщителна мрежа да бъде снабдена със защитни средства, разходите по тази защита се поемат от собственика (ползвателя) на имота.

Чл. 175. Когато лице, в чийто частен урегулиран поземлен имот са изградени обществени мрежи или съоръжения, поиска да извърши преустройство или ново строителство, то е длъжно да уведоми писмено далекосъобщителния оператор, ако това налага изместване на съоръжението. Далекосъобщителният оператор извършва изместването за своя сметка в срок и по начин, договорени с лицето.

Раздел III

Право на преминаване

Чл. 176. (1) Когато е необходимо изграждането на нови и/или развитието на съществуващи обществени мрежи и съоръжения да се извършва в поземлени имоти - държавна или общинска собственост, общественият оператор, който осъществява далекосъобщения чрез далекосъобщителна мрежа, има право на преминаване, като съответните държавни или общински органи с разрешение определят конкретните параметри за реализирането му.

(2) Когато е необходимо изграждането на нови и/или развитието на съществуващи обществени мрежи и съоръжения да се извършва в поземлени имоти - частна собственост, операторът по ал. 1 има право да премине, като условията за реализиране правото на преминаване през имота се договарят със собственика му.

(3) Операторът по ал. 1 обезщетява собственика за всички щети, причинени в имота му във връзка с извършените от него работи, и възстановява за своя сметка състоянието на имота в съответствие с неговото предназначение или обичайното му използване.

(4) Ако страните не постигнат споразумение при реализиране правото на преминаване по ал. 2, спорът може да се отнесе за решаване от съда.

Чл. 177. (1) Упълномощени лица от далекосъобщителните оператори имат право да извършват дейности, свързани с експлоатацията и поддръжката на далекосъобщителните мрежи и съоръженията, в имотите, в които те са разположени.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни да уведомяват собствениците или ползвателите на имотите по ал. 1 най-малко 24 часа преди извършването на дейностите по експлоатацията и поддръжката на далекосъобщителните мрежи и съоръженията в тези имоти.

(3) Операторите възстановяват за своя сметка състоянието на имота в съответствие с неговото предназначение или обичайното му използване във връзка с дейностите по ал. 1, а когато това е невъзможно, обезщетяват собственика за всички щети, причинени в имота му.

Раздел IV

Право на ползване на техническата инфраструктура - публична собственост

Чл. 178. (1) Обществените далекосъобщителни оператори имат право да ползват съществуващата техническа инфраструктура - публична държавна или общинска собственост - пътища, мостове, тунели, улици, тротоари и други с техните сервитутни ивици, за изграждане, разширение и експлоатация на далекосъобщителни мрежи и съоръжения в съответствие с предвижданията на подробните устройствени планове при наличие на техническа и физическа възможност и след получаване на разрешение от органите, които ги стопанисват, като осигуряват техническа безопасност и предприемат мерки за недопускане на щети.

(2) Когато след изграждането на далекосъобщителни мрежи и съоръжения се установи, че те пречат на разширението на елементи на съществуващата техническа инфраструктура, съответният собственик или ползвател уведомява обществените оператори, които изместват далекосъобщителните мрежи и съоръжения за своя сметка.

(3) Когато даден участък на техническата инфраструктура загуби значението си на елемент от тази инфраструктура, операторът изгубва съответното право на ползване.

Чл. 179. Изградените от обществените оператори надземни и подземни далекосъобщителни мрежи и съоръжения, необходими за осъществяване на дейността им, са тяхна собственост.

Чл. 180. Редът, по който обществените далекосъобщителни оператори осъществяват дейностите по чл. 178, ал. 1, се определя в съвместна наредба на министъра на транспорта и съобщенията и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Раздел V

Съвместно ползване на далекосъобщителни съоръжения и помещения

Чл. 181. (1) Обществен оператор може да поиска съвместно ползване на съоръжения (канали, кули и други) и помещения на друг оператор на обществена мрежа. Условията и редът за съвместно ползване се договарят между операторите.

(2) Обществени оператори със значително въздействие върху съответния пазар, както и обществени оператори, които имат задължение, предвидено в лицензията, за предоставяне на съоръжения и помещения за съвместно ползване, не могат да откажат искане за съвместно ползване, при наличие на техническа и физическа възможност.

(3) Отказът за съвместно ползване по ал. 2 се мотивира.

Чл. 182. (1) При договаряне на съвместното ползване на съоръжения и помещения операторите по чл. 181, ал. 2 спазват следните принципи:

1. равнопоставеност и прозрачност при договаряне;

2. публичност на условията и сроковете за сключване на договора.

(2) При определяне на цените за съвместно ползване операторите по ал. 1 спазват принципа за разходоориентираност, като отчитат и следните елементи:

1. първоначална цена, покриваща разходите по физическото осъществяване на съвместното ползване;

2. цени, покриващи разходите по текущата поддръжка на съоръженията и помещенията.

Чл. 183. (1) Операторите по чл. 181, ал. 2 разработват условия за сключване на договор за съвместно ползване.

(2) Условията по ал. 1 задължително съдържат:

1. описание на различните съоръжения и помещения за съвместно ползване, условия и срокове за предоставянето им;

2. условия за монтаж, ползване и поддръжане на съоръженията и помещенията;

3. технически изисквания;

4. цени и начини на плащане;

5. минимални срокове за уведомяване за изменение, допълнение и прекратяване на договора.

(3) Условията по ал. 1 се одобряват от Комисията за регулиране на съобщенията в 45-дневен срок от постъпването им в комисията.

(4) Операторите по ал. 1 сключват договори за съвместно ползване въз основа на условията по ал. 1, осигуряват тяхната актуалност и публична достъпност и ги предоставят безвъзмездно при поискване.

(5) Операторите изменят условията по ал. 1 по реда на ал. 3.

Чл. 184. Комисията за регулиране на съобщенията може да задължи операторите по чл. 181, ал. 2 да изменят своите рамкови условия в интерес на потребителите по отношение на технически условия, съобразяване с определени стандарти, защита на околната среда, живота и здравето на хората.

Чл. 185. (1) В случай че оператор по чл. 181, ал. 2 не изпълни задължението си относно условията и реда за предоставяне на съоръжения и помещения за съвместно ползване в срок до два месеца, засегнатите лица могат да отправят искане пред Комисията за регулиране на съобщенията. Комисията в двумесечен срок от постъпване на искането с решение дава задължителни указания на оператора за предоставяне на съоръжения и помещения за съвместно ползване.

(2) Решението по ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение и може да се обжалва пред Върховния административен съд.

*Глава дванадесета***ОСИГУРЯВАНЕ НА ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯТА ПРИ КРИЗИ ОТ НЕВОЕНЕН ХАРАКТЕР, РЕЖИМ "ВОЕННО ПОЛОЖЕНИЕ", РЕЖИМ "ПОЛОЖЕНИЕ НА ВОЙНА" ИЛИ ЗА ДРУГО ИЗВЪНРЕДНО ПОЛОЖЕНИЕ**

Чл. 186. Условието и редът за използване на далекосъобщителните мрежи при кризи от невоенен характер, при въвеждане на режим "Военно положение", режим "Положение на война" или извънредно положение по чл. 60а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България се определят от министъра на транспорта и съобщенията съгласувано със съответните компетентни органи.

Чл. 187. (1) Далекосъобщителните оператори оказват съдействие за осигуряване на далекосъобщения при кризи от невоенен характер, при въвеждане на режим "Военно положение", режим "Положение на война" или извънредно положение по чл. 60а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

(2) Задълженията, изискванията и ограниченията, свързани с отбраната и сигурността на страната, се определят в издаваните индивидуални и общи лицензии.

Чл. 188. При обявяване в страната на режим "Военно положение" или режим "Положение на война" министърът на транспорта и съобщенията по предложение на компетентен орган може да поиска Комисията за регулиране на съобщенията да спре действието на издадените индивидуални лицензии, както и да забрани използването на радиосъоръжения и на радиочестотен спектър за граждански нужди.

Чл. 189. (1) Българската телекомуникационна компания използва, модернизира и поддържа в готовност за осигуряване на далекосъобщения при кризи от невоенен характер и при въвеждане на режим "Военно положение", режим "Положение на война" или извънредно положение по чл. 60а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България далекосъобщителни обекти с отбранително предназначение и инсталирани мощности за военно време, които са елемент от системата за национална отбрана и сигурност.

(2) Далекосъобщителните обекти по ал. 1 и земята, върху която са построени, могат да се отчуждават, ликвидират, отдават под наем или да се обременяват с вещни тежести след решение на Министерския съвет.

(3) Далекосъобщителните обекти по ал. 1 и инсталираните военновременни мощности могат да се използват в мирно време за граждански нужди при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

(4) Средствата за изграждане, поддържане, реконструкция и модернизация на обектите и мощностите по ал. 1 се осигуряват от държавния бюджет, от Българската телекомуникационна компания и от други източници при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

*Глава тринадесета***ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПРИХВАЩАНЕ НА ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД**

Чл. 190. Обществените оператори осигуряват възможност за прихващане на далекосъобщения в реално време, възможност за непрекъснато наблюдение, както и достъп в реално време до данни, свързани с дадено повикване. В случай че тези данни не могат да бъдат предоставени в реално време, те се предоставят на специализирано звено

по чл. 122 от Закона за Министерството на вътрешните работи във възможно най-краткия срок след приключването на разговора.

Чл. 191. (1) Обществените оператори предоставят за своя сметка един или няколко прихващащи интерфейса, от които прихванатите далекосъобщения могат да бъдат предадени към съоръженията на специализирано звено по чл. 122 от Закона за Министерството на вътрешните работи.

(2) Специализираното звено по чл. 122 от Закона за Министерството на вътрешните работи и обществените далекосъобщителни оператори съгласуват изискванията към прихващащите интерфейси и другите въпроси, свързани с тях, при условия и по ред, определени в наредба на министъра на вътрешните работи. Съгласуваните изисквания се представят на Комисията за регулиране на съобщенията за включване в лицензията на съответния оператор.

Чл. 192. Обществените оператори предоставят данни, свързани с повикването и съдържанието на това повикване, по начин, позволяващ установяване на точно съответствие между данните за повикването и съдържанието на повикването.

Чл. 193. В случай че обществените оператори предприемат кодиране, компресиране или криптиране на прихванатите далекосъобщения, те ги предоставят на специализирано звено по чл. 122 от Закона за Министерството на вътрешните работи в първоначалния им вид.

Чл. 194. Обществените оператори са длъжни да осигурят възможност за предаване на прихванатите далекосъобщения към съоръженията на специализирано звено по чл. 122 от Закона за Министерството на вътрешните работи, чрез фиксирани или комутируеми връзки.

Чл. 195. Прихващането се осъществява по начин, който изключва възможност за незаконна намеса и осигурява опазване на информацията, свързана с прихващането. Прихващаните далекосъобщения се получават само от специализираното звено по чл. 122 от Закона за Министерството на вътрешните работи.

Чл. 196. Преди осъществяване на прихващане въз основа на законно основание за това специализирано звено по чл. 122 от Закона за Министерството на вътрешните работи изисква от обществените далекосъобщителни оператори:

1. данни за установяване самоличността на абоната, номер или друг идентификационен признак на далекосъобщителната услуга;
2. информация за услугата и характеристиките на далекосъобщителната система, използвани от обекта на прихващане и предоставяни от далекосъобщителни оператори;
3. информация за техническите параметри на преноса до съоръженията на специализирано звено по чл. 122 от Закона за Министерството на вътрешните работи.

Глава четиринадесета

ТАЙНА НА СЪОБЩЕНИЯТА И ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯТА

Раздел I

Тайна на съобщенията

Чл. 197. (1) Обществените оператори са длъжни да гарантират тайната на съобщенията.

(2) Операторите по ал. 1 са длъжни да не разпространяват информацията или данните, които са им станали известни при предоставяне на далекосъобщителната услуга.

(3) Когато операторът по ал. 1 при предоставяне на услугата научи съдържанието на съобщението или други лични данни, той е длъжен да не ги разпространява.

Чл. 198. Задълженията по чл. 197 се отнасят и за служителите на оператора, които имат достъп до такава информация или биха могли да получат достъп. Тези лица носят наказателна отговорност в случай на нарушаване на задълженията си.

Чл. 199. Тайната на съобщенията обхваща съдържанието на услугата, включително лицата, които са участвали, и лицата, взели участие при опита за осъществяване на връзка.

Чл. 200. (1) Общественият оператор е длъжен да предприема технически и организационни мерки, за да гарантира тайната на съобщенията, както и незаконната намеса в тях.

(2) Забранено е проследяването, записването и съхраняването на съобщения, предназначени за други лица. Не може да се разкрива съдържанието на такива съобщения на трети лица, дори когато приемането е станало случайно.

(3) Разпоредбата на ал. 2 не се прилага за случаите по глава тринадесета.

Раздел II

Защита на личните данни

Чл. 201. (1) Обществените оператори могат да събират, обработват и използват лични данни за физическите лица и индивидуални данни за юридическите лица, когато те са предназначени за предоставяне на обществена далекосъобщителна услуга.

(2) Данните по ал. 1 обхващат личните данни за физическите лица по смисъла на Закона за защита на личните данни, индивидуалните данни за юридическите лица, както и данни, пряко свързани с предоставяне на далекосъобщителни услуги, както следва:

1. данни, необходими за предоставяне на далекосъобщителни услуги - трафични данни:

а) номер на викащ абонат или потребител и номер на викан абонат или потребител, идентификационен номер на съответното крайно устройство от страна викащ и страна викан, код за достъп, номер на карта, когато се използват карти за електронно разплащане, местоположение на мобилен абонат или потребител, когато се използват мобилни крайни устройства;

б) начало и край на повикването, определени с дата и време, с точност до секунда при наличие на техническа възможност и/или обем на пренесените данни, когато това е необходимо за определяне на дължимите такси;

в) вида на далекосъобщителната услуга, използвана от потребителя;

г) крайните точки на фиксираните връзки и начало и край на тяхното използване, определени с дата и време, с точност до секунда при наличие на техническа възможност;

д) други данни, необходими за изграждане и поддържане на повикването;

е) данни за целите на таксуването и формирането на цените, като зони, вид на връзката, време на ползване;

2. данни, необходими за разплащане при предоставяне на далекосъобщителни услуги и при формиране на абонатните сметки, както и за доказване на тяхната достоверност, включващи данните по т. 1, както и следните данни:

а) данни за абоната - име и адрес на абоната;

б) вид на използваната линия или далекосъобщителна услуга;

в) общ брой таксуващи единици, начислени за периода на изготвяне на сметката при регулярна сметка;

г) обем пренесени данни;

д) общо дължима сума за съответния период;

е) информация, свързана с избора на абоната начин на плащане и извършените и дължими плащания;

ж) информация за промени в ползването на услугата - забрана за ползване, възстановяване след забрана.

Чл. 202. Обществените оператори не могат да поставят предоставянето на далекосъобщителни услуги в зависимост от предоставянето на данни, които не се изискват, за която и да е от предоставяните услуги или в зависимост от съгласието на потребител или абонат данните му да бъдат използвани за други цели.

Чл. 203. (1) Обществен оператор, който е събрал и обработил трафични данни за целите на дадено повикване, е длъжен след приключване на повикването или връзката да изтрие тези данни или да ги направи анонимни, освен ако те са непосредствено необходими за осъществяване на ново повикване.

(2) Обществен оператор може да съхрани данните за формиране на абонатните сметки след приключване на повикването или връзката, като преди съхраняването изтрие последните три цифри на номера на викащия и на номера на викания до приключване на периода, през който данните от таксуването могат да бъдат изисквани, оспорени и да се осъществява плащане.

(3) Обществен оператор може да използва данните по ал. 2 за проучване, доколкото предоставяните далекосъобщителни услуги удовлетворяват потребностите на пазара, само с писмено съгласие от страна на абоната. Данните за викания абонат се деперсонифицират.

Чл. 204. (1) Обработването на трафичните данни и на данните от таксуване се извършва от лицата, които се занимават с управление на трафичните данни и на данните от таксуване, запитвания на клиентите, установяване на злоупотреби и маркетинг на далекосъобщителните услуги и които се намират под непосредственото ръководство на обществения оператор.

(2) Лицата по ал. 1 имат достъп само до необходимите за съответната дейност данни.

Чл. 205. Обществените оператори са длъжни да предоставят на Комисията за регулиране на съобщенията и на компетентните органи трафичните данни, поискани от тях във връзка с разрешаване на спорове.

Чл. 206. (1) По искане на абоната трафичните данни, които са събрани и обработени от обществения далекосъобщителен оператор:

1. се съхраняват в пълен обем, или
2. се изтриват напълно не по-късно от момента на изпращане на сметките.

(2) Когато данните са съкратени съгласно чл. 203, ал. 2 или са изтрити, общественият далекосъобщителен оператор не е длъжен да предоставя тези данни като доказателство при оспорване на сметката.

Чл. 207. Обществените оператори могат да събират, обработват и използват лични и индивидуални данни за целите на техническото обслужване, включително откриване и отстраняване на неизправности, неправилно ползване на съоръжения, обезпокоителни повиквания и оценка на качеството на предоставяне на услугите, както следва:

1. данни на абонати или потребители и/или трафични данни, и/или данни за повикванията за откриване, локализиране и отстраняване на неизправности и грешки в далекосъобщителните мрежи;
2. данни на абонати или потребители и данните за повикванията с цел откриване и преустановяване на незаконно използване на обществените далекосъобщителни мрежи и съоръжения, когато има основание да се счита, че такива действия се извършват и това е изложено писмено от засегнатата страна или от компетентен орган;
3. данни за повиквания с цел откриване и проследяване на обезпокоителни повиквания при наличие на заявка от засегнатия абонат за предприемане на мерки от оператора.

Чл. 208. (1) Обществените оператори информират своевременно Комисията за регулиране на съобщенията, когато събират и обработват данни по реда на чл. 207.

(2) При събиране на данни по реда на чл. 207 обществените оператори информират лицата - обект на тези действия, във възможно най-кратък срок, освен ако по този начин ще се възпрепятства постигането на целите по чл. 207.

Чл. 209. (1) Обществените оператори, които осъществяват далекосъобщения чрез мобилна или фиксирана телефонна мрежа, са длъжни да предоставят функциите "идентификация на линията на викация" и "идентификация на свързаната линия" при наличие на техническа възможност за това.

(2) Когато не е налице техническа възможност за предоставяне на услугата по ал. 1, Комисията за регулиране на съобщенията съвместно с далекосъобщителния оператор определя ред и срок за въвеждане на тези функции.

(3) Обществените оператори, предоставящи функцията "идентификация на линията на викация", осигуряват безплатно възможност на абонатите и потребителите да осъществяват с общодостъпни средства от своите крайни устройства:

1. активиране/деактивиране на функцията за всяко повикване;
2. активиране/деактивиране на функцията за съответната линия.

(4) При предоставяне на услуги за осъществяване на спешни повиквания обществените далекосъобщителни оператори гарантират, че услугата "идентификация на линията на викация" не може да бъде деактивирана нито за всяко повикване поотделно, нито за съответната линия.

(5) Условието и редът за предоставяне и ползване на функциите "идентификация на линията на викация" и "идентификация на свързаната линия" се определят с наредба на министъра на транспорта и съобщенията.

Чл. 210. (1) Обществените оператори, които изготвят и публикуват телефонни указатели в печатна или електронна форма, включват безплатно в телефонните указатели името, адреса и телефонния номер на абоната. В телефонния указател могат да бъдат включени и допълнителни данни, ако абонатът е поискал това.

(2) Обществените оператори, които публикуват телефонни указатели в електронен вид, ползвани включително и чрез Интернет или друга мрежа, са длъжни да осигурят достъп до съответния телефонен номер само при пълно и точно въведен минимален обем от данни. Предоставянето на достъп до данни само по въведен телефонен номер се забранява.

(3) Абонатът има право да откаже включване на част или на всички данни в телефонен указател.

(4) Абонатът има право да поиска заличаване изцяло или частично или промяна на данните си в телефонен указател. Данните се заличават или изменят при издаване на нов или при допълнение на съществуващ телефонен указател.

(5) Абонатът може да поиска в телефонния указател да бъде включена и допълнителна информация за други лица, ползващи съвместно линията, ако те са дали предварително писмено съгласието си за това.

(6) Условието и редът за издаване на телефонни указатели, включително работа с базите от данни, тяхното прехвърляне и ползване, се уреждат в наредба на министъра на транспорта и съобщенията.

Чл. 211. (1) Обществените оператори, които са длъжни да предоставят справочни услуги, предоставят тези услуги въз основа на публикуван печатен или електронен телефонен указател.

(2) Операторът по ал. 1 е длъжен да осигури справка за съответния телефонен номер само при пълно и точно подаден минимален обем от данни. Предоставянето на достъп до данни само по съобщен телефонен номер се забранява.

(3) Условието и редът за предоставяне на справочни услуги се уреждат с наредба на министъра на транспорта и съобщенията.

Чл. 212. За неуредените в тази глава положения се прилагат съответно разпоредбите на Закона за защита на личните данни.

Глава петнадесета

РАДИОСЪОРЪЖЕНИЯ И КРАЙНИ ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНИ УСТРОЙСТВА

Чл. 213. Пускането на пазара на радиосъоръжения и крайни далекосъобщителни устройства с оценено съответствие е свободно.

Чл. 214. (1) Лице, което пуска на пазара радиосъоръжение, което не може да се пуска в действие на територията на Република България или може да се пуска в действие след издадена индивидуална лицензия или регистрация по обща лицензия, уведомява Съвета по националния радиочестотен спектър и Комисията за регулиране на съобщенията най-малко 4 седмици преди пускането му на пазара.

(2) Уведомлението по ал. 1 съдържа:

1. наименование и адрес на лицето, пускащо радиосъоръжението на пазара;
2. данни за техническите характеристики на радиосъоръжението;
3. идентификационен номер на лицето, оценило съответствието на радиосъоръжението със съществените изисквания по реда на Закона за техническите изисквания към продуктите;
4. дата и подпис.

Чл. 215. (1) Ограничения за пускане в действие на радиосъоръжения могат да се въвеждат само от съображения:

1. за ефективно и без смущения използване на радиочестотния спектър, разпределен съгласно Националния план за разпределение на радиочестотния спектър;
2. за опазване на живота и здравето на хората;
3. свързани с националната сигурност и отбраната на страната.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията съгласувано със Съвета по националния радиочестотен спектър разработва списък на радиосъоръженията, за които са въведени ограничения за пускане в действие, който се приема с решение на Министерския съвет. Решението се обнародва в "Държавен вестник".

(3) Списъкът по ал. 2 съдържа радиосъоръжения, които не могат да се пускат в действие, и радиосъоръжения, които могат да се пускат в действие след издаване на индивидуална лицензия или регистрация по обща лицензия.

(4) Специфичната маркировка за идентификация на радиосъоръженията, за които са въведени ограничения за пускането им в действие, се определя с наредба на Министерския съвет по предложение на Комисията за регулиране на съобщенията.

Чл. 216. (1) Обществените оператори, които осъществяват далекосъобщения чрез далекосъобщителни мрежи, не могат да отказват свързване на крайни далекосъобщителни устройства към съответните интерфейси поради технически съображения, когато те са оценени за съответствие по реда на Закона за техническите изисквания към продуктите.

(2) Когато крайни далекосъобщителни устройства, оценени за съответствие със съществените изисквания, причиняват сериозни повреди на мрежата, създават вредни смущения, пречат на мрежата или на функционирането ѝ или не се използват съгласно предназначението им, операторът на мрежата има право да отказва включването им, да ги изключва или да прекратява предоставянето на услугите чрез тях, след като е извършил всички необходими технически проверки. В този случай операторът незабавно уведомява Комисията за регулиране на съобщенията и Държавната агенция по стандартизация и метрология.

(3) При спешни случаи операторите могат да изключват дадено крайно далекосъобщително устройство, ако защитата на мрежата изисква то да бъде незабавно изключено и ако на потребителя може веднага и без разходи за него да му бъде предложено друго решение за свързване към мрежата.

(4) В случаите по ал. 3 операторите незабавно уведомяват Комисията за регулиране на съобщенията.

Чл. 217. (1) Обществените оператори, които осъществяват далекосъобщения чрез далекосъобщителни мрежи, преди да предложат своите услуги, публикуват технически спецификации на интерфейсите за свързване на крайните далекосъобщителни устройства към техните мрежи и периодично ги актуализират.

(2) Техническите спецификации по ал. 1 позволяват проектирането на крайни далекосъобщителни устройства, които да могат да използват всички предоставяни услуги през съответния интерфейс. Те включват всички необходими данни, позволяващи на производителите да извършват по свой избор изпитвания за приложимите съществени изисквания към крайните далекосъобщителни устройства.

(3) Обществените оператори, които осъществяват далекосъобщения чрез далекосъобщителни мрежи, изпращат на Комисията за регулиране на съобщенията информация за техническите спецификации на интерфейсите по ал. 1 в обем и вид, определени от нея.

(4) Комисията за регулиране на съобщенията контролира изпълнението на задълженията на операторите по ал. 1, поддържа база от данни за техническите спецификации на интерфейсите и осигурява публикуването на информация за тях на страниците на комисията и на Министерството на транспорта и съобщенията в Интернет.

Чл. 218. (1) Радиосъоръжения и крайни далекосъобщителни устройства, включващи съоръжения, използвани за криптографиране на далекосъобщения, се внасят, разпространяват и използват след разрешение от министъра на вътрешните работи.

(2) Условиата и редът за издаване на разрешения по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи.

Глава шестнадесета ЦЕНИ И ТАКСИ

Раздел I Цени

Чл. 219. (1) Обществените оператори определят цени за предоставяните от тях услуги съобразно изискванията на този закон.

(2) Цените по ал. 1 се публикуват от операторите по начин, определен в лицензиите им.

Чл. 220. (1) Цените на далекосъобщителните услуги се определят от обществените оператори съобразно търсенето и предлагането им при осигуряване на равнопоставеност на потребителите, отчитайки вида на използваната технология, категориите абонати и обема на трафика.

(2) Обществените оператори могат да определят ценови пакети за услуги, когато се осигурява правото на потребителя за ползване на услугите и извън ценовия пакет.

(3) Обществените оператори могат да предоставят отстъпки за ползвани услуги при публично известни условия, когато:

1. се ползват от всеки, който отговаря на предварително оповестените условия за тяхното предоставяне, и
2. цената на предоставяната услуга не е под нивото на разходите по предоставянето ѝ.

(4) Преди публикуването им цените на далекосъобщителните услуги се представят за сведение в Комисията за регулиране на съобщенията.

Раздел II *Регулирани цени*

Чл. 221. (1) Комисията за регулиране на съобщенията регулира цените, определени от операторите със значително въздействие върху пазарите на услугите от съответния пазар.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията предоставя информация за цените на услугите по ал. 1 на Националната комисия по търговията.

Чл. 222. (1) Цените на услугите по чл. 221, ал. 1 се определят от обществените оператори въз основа на разходите по предоставянето им, изчислени по одобрена от Комисията за регулиране на съобщенията система за отчитане на разходите.

(2) Цените по ал. 1 не могат:

1. да съдържат компоненти, основаващи се единствено на значителното въздействие върху пазара на оператора;
2. да съдържат отстъпки, които нарушават възможностите за конкуренция от страна на други обществени оператори за съответната услуга;
3. да създават предимства за отделни потребители на същата или сходна услуга;
4. да бъдат под нивото на разходите по предоставянето им съгласно ал. 1 за срок не по-дълъг от 2 месеца, но не повече от 3 месеца в рамките на една календарна година.

Чл. 223. (1) Операторите по чл. 221, ал. 1 представят за одобряване от Комисията за регулиране на съобщенията системата за отчитане на разходите в 120-дневен срок от определянето им за оператори със значително въздействие върху съответния пазара.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията одобрява системата по ал. 1 в двумесечен срок от постъпването ѝ. Преди одобряването след консултации със съответните оператори Комисията за регулиране на съобщенията може да изиска изменения в нея, които не застрашават съществено финансовата жизнеспособност на оператора.

(3) Операторът публикува основните елементи на одобрената система за отчитане на разходите и ежегодно публикува разчетите, по които определя цените на услугите по чл. 222, ал. 1.

(4) Операторите по ал. 1 ежегодно публикуват анализ на степента на прилагане на принципите за разходоориентираност и за разделно счетоводство за съответните предлагани от тях услуги.

Чл. 224. (1) Операторите представят за съгласуване от Комисията за регулиране на съобщенията цените на услугите един месец преди публикуването им заедно с документите по ценообразуване.

(2) Комисията съгласува цените в срока по ал. 1.

(3) В случай че цените не отговарят на изискванията на чл. 221, ал. 1, комисията задължава операторите да ги преработят.

(4) Комисията за регулиране на съобщенията прилага формата на регулиране по чл. 225, когато операторите не преработят цените в едномесечен срок.

(5) Комисията за регулиране на съобщенията може да поиска веднъж на 2 месеца да бъде доказвана разходоориентираността на съгласувани вече цени.

Чл. 225. (1) Комисията за регулиране на съобщенията регулира и цените на далекосъобщителните услуги, за които е установено, че се предоставят при злоупотреба с господстващо положение или при нелоялна конкуренция по смисъла на Закона за защита на конкуренцията.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията след съгласуване с Комисията за защита на конкуренцията регулира цените, като определя граници на цените за срок до 6 месеца.

Раздел III Такси

Чл. 226. (1) Лицензионните и регистрационните такси покриват административните разходи на Комисията за регулиране на съобщенията за дейностите, изпълнявани по този закон.

(2) Таксите за ограничен ресурс осигуряват ефективното му използване.

Чл. 227. (1) Всички лицензирани оператори заплащат лицензионни такси по начин, определен в условията на лицензиите.

(2) Държавните органи по чл. 56, ал. 2, т. 4 не заплащат лицензионни такси.

(3) Лицензионните такси са:

1. първоначална - при издаването на лицензията, включваща разходи за подготовката ѝ; при провеждане на търг за издаване на лицензията първоначалната лицензионна такса е в размер на окончателната тръжна цена, която съдържа и първоначалната лицензионна такса по смисъла на ал. 4;

2. годишна - за контролиране изпълнението на лицензиите - до 1,2 на сто от годишните брутни приходи без данък върху добавената стойност;

3. допълнителна еднократна - при предоставяне на допълнителен радиочестотен спектър на оператори на обществени далекосъобщителни мрежи, необходим за разширяване, развитие или модернизиране на мрежите си;

4. такса за изменение и допълнение на лицензията.

(4) Размерът на първоначалната лицензионна такса за издаване на индивидуална лицензия се определя, като се имат предвид административните разходи по издаването ѝ, включващи:

1. труд и материали;

2. пропорционално разпределена развойна и консултантска дейност и анализ на съответния пазар, свързани с издаването на лицензията;

3. честотно планиране и международна национална и международна координация.

(5) Таксата по ал. 3, т. 2 се определя ежегодно по реда на чл. 44 и се плаща на тримесечни вноски до 15-о число на месеца, следващ тримесечието. Вноската за четвъртото тримесечие е изравнителна и се заплаща до 15 дни след срока, определен със Закона за счетоводството за изготвяне на годишния финансов отчет. Внесените през годината вноски се изравняват на базата на предоставено от лицензиария оператор копие от заверения му от независимия финансов одит годишен финансов отчет заедно с приложенията към него.

Чл. 228. (1) Всички лицензирани оператори заплащат годишни такси за ползване на ограничен ресурс от радиочестотния спектър и от позициите на геостационарната орбита, определени за Република България с международни споразумения.

(2) Всички оператори заплащат годишни такси за ползване на ограничен ресурс от Националния номерационен план.

(3) Размерите на таксите по ал. 1 се определят въз основа на един или повече от следните критерии:

1. брой на регистрираните жители, които могат да бъдат обслужени от лицензираната дейност;

2. териториален обхват, предвиден в лицензията;

3. мощност на изхода на предавателя;

4. заемана честотна лента;

5. брой на използваните радиостанции;
6. брой на използваните радиочестотни канали;
7. вид на радиочестотния канал (радиочестотна лента) - симплексна/дуплексна;
8. вид на лицензираната дейност;
9. брой на използваните радиомрежи;
10. предназначение на радиостанциите и мрежите.

(4) Таксите по ал. 1 се плащат на 4 равни вноски до края на месеца, предхождащ тримесечието.

Чл. 229. (1) Всички регистрирани оператори по обща лицензия заплащат първоначална регистрационна такса.

(2) Размерът на първоначалната регистрационна такса се определя в зависимост от административните разходи по регистрацията и изготвянето и издаването на общата лицензия.

Чл. 230. (1) Размерът на таксите по реда на този раздел, сроковете и начинът на плащането им се определят в Тарифа за таксите, които се събират от Комисията за регулиране на съобщенията, приета от Министерския съвет по предложение на комисията.

(2) В тарифата по ал. 1 се определя и размерът на таксите за административни услуги, предоставяни от комисията.

(3) Таксите се определят по реда на ал. 1 в съответствие със следните принципи:

1. равнопоставеност на операторите;
2. пропорционалност по отношение на административните разходи;
3. насърчаване на конкуренцията;
4. осигуряване на оптимално използване на радиочестотния спектър;
5. задоволяване потребността на обществото от качествени далекосъобщителни услуги.

(4) Лицензираните оператори заплащат еднакви лицензионни такси при еднакъв вид и обем на лицензираната дейност.

Чл. 231. (1) Лицензионните такси, предвидени в лицензии за далекосъобщителна дейност, се разпределят, както следва:

1. първоначалната, получена при тръжна процедура, и допълнителната еднократна такса:
  - а) 25 на сто за осигуряване на средствата по чл. 20;
  - б) 5 на сто по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията;
  - в) 70 на сто в приход на републиканския бюджет;
2. първоначалната и годишната такса - по бюджета на комисията;
3. таксата за ползване на радиочестотен спектър:
  - а) 40 на сто за осигуряване на средствата по чл. 20;
  - б) 35 на сто по бюджета на комисията;
  - в) 25 на сто в приход на републиканския бюджет.

(2) Таксата за ползване на номерационен капацитет се разпределя, както следва:

1. тридесет на сто за осигуряване на средствата по чл. 20;
2. тридесет на сто по бюджета на комисията;
3. четиридесет на сто в приход на републиканския бюджет.

(3) Таксите за ползване на позициите на геостационарната орбита, определени за Република България с международни споразумения, се разпределят, както следва:

1. двадесет и пет на сто за осигуряване на средствата по чл. 20;
2. пет на сто по бюджета на комисията;
3. седемдесет на сто в приход на републиканския бюджет.

Чл. 232. (1) Всички такси постъпват по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията и в тримесечен срок след получаването им се преразпределят по реда на чл. 231.

(2) Не се дължат такси по реда на този раздел от дипломатически представителства и други организации със статут на дипломатически мисии за техни собствени цели.

(3) Лицензиите, издавани по силата на чл. 14, ал. 3, се издават на посолствата и на дипломатически представителства и други организации със статут на дипломатически мисии. Лицензионните и други такси се заплащат съгласно тарифата за таксите на Комисията за регулиране на съобщенията.

Глава седемнадесета **КОНТРОЛ**

Чл. 233. (1) Контролът върху далекосъобщителните дейности и налагането на административни наказания за нарушения на закона, на подзаконовите актове по неговото прилагане и на лицензиите за далекосъобщителни дейности се осъществява от Комисията за регулиране на съобщенията.

(2) Контролът за пускане в действие на крайните далекосъобщителни устройства и радиосъоръженията се осъществява от комисията по ред, съгласуван с Държавната агенция по стандартизация и метрология.

(3) Взаимодействието между Комисията за регулиране на съобщенията, Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната и Министерството на финансите във връзка с осъществяване на контрола върху далекосъобщителните дейности се урежда в съвместно издадена инструкция.

Чл. 234. (1) Председателят на Комисията за регулиране на съобщенията оправомощава със заповед служители от нейната администрацията, които извършват проверки, при които съставят констативни протоколи и установяват нарушения с актове за установяване на административни нарушения.

(2) Служителите по ал. 1 задължително се застраховат срещу злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните си задължения, със средства от бюджета на комисията.

Чл. 235. (1) Председателят на Комисията за регулиране на съобщенията или друго изрично оправомощено от него лице може да издава заповеди, с които да спира до отстраняване на нарушенията извършването на далекосъобщителни дейности, осъществявани в нарушение на закона, подзаконовите нормативни актове и лицензионните условия.

(2) Със заповедите по ал. 1 може да се налага и принудителна административна мярка запечатване на обекти и/или съоръжения, послужили при извършването на далекосъобщителни дейности, осъществявани в нарушение на закона, подзаконовите нормативни актове и лицензионните условия.

(3) Заповедите по ал. 1 подлежат на обжалване пред Върховния административен съд.

Чл. 236. (1) При установено административно нарушение оправомощените по чл. 234 служители съставят актове по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(2) Въз основа на актовете по ал. 1 председателят на Комисията за регулиране на съобщенията или изрично оправомощено от него лице - член на комисията или служител от нейната администрация, издава наказателни постановления или мотивирани резолюции за прекратяване на административнонаказателното производство.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Наказателни постановления, с които се налага глоба или имуществена санкция до 500 лв., не подлежат на обжалване.

Чл. 237. (1) При установяване на нарушенията по реда на чл. 234, ал. 1 съставителите на актове могат да изземват и да задържат веществените доказателства, свързани с установяване на нарушението, по реда на чл. 41 от Закона за административните нарушения и наказания.

(2) Иззетите веществени доказателства подлежат на отнемане в полза на държавата с наказателно постановление или резолюция по реда на чл. 20 и 21 от Закона за административните нарушения и наказания, когато са осъществени съставите на нарушения по съответните административно-наказателни разпоредби.

(3) Отнетите в полза на държавата вещи се съхраняват в помещения, специално предвидени за това, до изтичането на една година от влизането в сила на резолюцията, наказателното постановление или на съдебното решение, с което то е потвърдено.

(4) След изтичането на срока по ал. 3 отнетите вещи подлежат на унищожаване по ред, предвиден в наредба на Министерския съвет, предложена от Комисията за регулиране на съобщенията. Отнетите в полза на държавата вещи или части от тях, които могат да бъдат използвани, без да се нарушават законите и установените технически стандарти в страната, могат да се предоставят на учебни заведения с учебна цел, на болници или други служби с решение на Комисията за регулиране на съобщенията.

Чл. 238. (1) В изпълнение на своите функции оправомощените служители на Комисията за регулиране на съобщенията имат право:

1. на свободен достъп в подлежащите на контрол обекти;
2. да проверяват документите, доказващи правоспособността на лицата в контролираните обекти;
3. да изискват сведения и документи, свързани с осъществяване на контрола;
4. да изискват и изземват оригинални документи, заверени копия от документи, данни, сведения, справки и други носители на информация от проверяваните лица във връзка с извършване на далекосъобщителна дейност и/или с установяване на административни нарушения по този закон;
5. да проверяват счетоводни, търговски или други книги или документи и носители на информация, както и други документи, свързани с извършване на далекосъобщителна дейност и/или с установяване на административни нарушения по този закон;
6. да изискват от трети лица сведения, извлечения и други документи, необходими за извършване на насрещните проверки във връзка с осъществяване на контрол по този закон;
7. да изискват писмени обяснения от проверяваните и от трети лица при спазване разпоредбите на този закон;
8. да контролират качествените параметри на услугите, като извършват документални и технически проверки;
9. да претърсват помещения, използвани от проверяваните лица за осъществяване на далекосъобщителна дейност, както и помещения, в които се намират доказателства за извършване на административни нарушения;
10. за проверка на далекосъобщителни средства да претърсват превозни средства, когато са спрени, паркирани или в престой, както и да спират превозни средства съвместно с контролните органи за движение по пътищата;
11. да дават предписания за отстраняване в определен срок на недостатъци в дейността на проверяваните лица.

(2) В случаите, когато се касае за проверка на помещения, служещи за жилище по ал. 1, т. 9, както и на правомощията по ал. 1, т. 10 проверките се извършват от служителите по чл. 234 съвместно с органите на Министерството на вътрешните работи при спазване на разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс.

Чл. 239. (1) При изпълнение на служебните си задължения служителите по чл. 234 са длъжни:

1. да се легитимират чрез служебна карта;

2. да пазят в тайна обстоятелствата и фактите, които са им станали известни при или по повод изпълнение на служебните им задължения.

(2) Редът и начинът за използване и съхраняване на обстоятелствата и фактите по ал. 1, т. 2, както и организацията на работа при осъществяване на контрола в далекосъобщенията се определят с решение на Комисията за регулиране на съобщенията или на оправомощено от нея лице.

(3) Председателят на Комисията за регулиране на съобщенията определя служителите от администрацията, които са отговорни за съхраняването и използването на фактите и обстоятелствата по ал. 1, т. 2.

(4) Служителите по ал. 1 и 3 подписват декларация по образец във връзка със задълженията си, в която изрично се отразява и отговорността им при неизпълнение на тези задължения.

Глава осемнадесета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 240. (1) Който без лицензия извършва далекосъобщителна дейност, която подлежи на лицензиране след провеждане на конкурс или търг, или продължи да я извършва след спиране, прекратяване или отнемане на лицензията, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 50 000 до 500 000 лв.

(2) Който без лицензия извършва далекосъобщителна дейност, която подлежи на лицензиране без конкурс или търг, или продължи да я извършва след спиране, прекратяване или отнемане на лицензията, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 10 000 до 200 000 лв.

(3) Който без лицензия извършва далекосъобщителна дейност, като осъществява далекосъобщения чрез обществени далекосъобщителни мрежи и/или предоставяне на далекосъобщителни услуги, които ползват ограничен ресурс, или продължи да я осъществява след спиране, прекратяване или отнемане на лицензията, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 20 000 до 250 000 лв.

(4) Който без лицензия извършва далекосъобщителна дейност, като осъществява далекосъобщения чрез обособени далекосъобщителни мрежи за собствени нужди, които ползват ограничен ресурс, или продължи да я осъществява след спиране, прекратяване или отнемане на лицензията, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 1000 до 10 000 лв.

(5) Който без регистрация извършва далекосъобщителни дейности при условията на обща лицензия, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(6) За нарушения по ал. 1 - 5, извършени повторно, административнонаказващият орган с наказателно постановление може да лиши нарушителя от правото да упражнява далекосъобщителната дейност, за която е санкциониран, за срок до една година.

Чл. 241. (1) Който наруши или не изпълни условията на издадената му индивидуална лицензия, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 5000 до 500 000 лв.

(2) Който извършва далекосъобщителна дейност по обща лицензия и наруши условията ѝ, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 242. (1) Който наруши правилата относно спазването на тайната на съобщенията, изпращани по далекосъобщителните мрежи, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 500 до 5000 лв.

(2) Който не изпълни задължение за осигуряване на условия за прихващане на далекосъобщения, свързани с националната сигурност и обществения ред, се наказва с имуществена санкция в размер от 5000 до 100 000 лв.

(3) Който не изпълни задължение, свързано с осигуряване защита на лични данни в областта на далекосъобщенията, се наказва глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 1000 до 20 000 лв.

Чл. 243. Който предоставя или препродава линии под наем, без да е лицензиран обществен оператор, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 2000 до 50 000 лв.

Чл. 244. Който смушава и/или изменя съдържанието на съобщения на трети лица чрез използване на далекосъобщителни съоръжения, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 200 до 2000 лв.

Чл. 245. Който предава чрез обществена далекосъобщителна мрежа неверни повиквания или заблуждаващи знаци и/или сигнали за помощ, бедствие, авария, злополука или тревога, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв.

Чл. 246. Който с цел да набави за себе си или за друго облага или използва без разрешение далекосъобщителни съоръжения за сметка на далекосъобщителен оператор или на трето лице, се наказва с глоба от 3000 до 10 000 лв., като щетите се възстановяват по общия исков ред.

Чл. 247. Който пуска в действие радиосъоръженията в нарушение на изискванията на чл. 215, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 3000 до 15 000 лв.

Чл. 248. Който причини повреди на обществени далекосъобщителни мрежи и съоръжения, с което прекъсне или попречи на далекосъобщенията, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба от 100 до 5000 лв., като щетите се възстановяват по общия исков ред.

Чл. 249. (1) Който при поискване от Комисията за регулиране на съобщенията не даде информация, свързана с прилагането на този закон, или ѝ даде невярна, непълна, неточна или не в срока, който може да бъде определен с поискването, информация, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 100 до 5000 лв.

(2) Който пречатства осъществяването на контрола по чл. 235 от Комисията за регулиране на съобщенията, се наказва с глоба или с налагане на имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Далекосъобщителен оператор, който не предостави на Комисията за регулиране на съобщенията документи и информация, необходими при извършване на проучване за определяне на значително въздействие върху пазара, се наказва с налагане на имуществена санкция в размер от 5000 до 100 000 лв.

Чл. 250. Далекосъобщителен оператор, който предлага обществени гласови услуги и не предоставя безвъзмездно на своите потребители възможност за спешни повиквания, се наказва с налагане на имуществена санкция в размер от 2000 до 10 000 лв.

Чл. 251. Лицензиран обществен далекосъобщителен оператор, който осъществява и друга търговска дейност и не води самостоятелна аналитична отчетност за лицензирана дейност, се наказва с налагане на имуществена санкция в размер от 500 до 5000 лв.

Чл. 252. Лицата по чл. 234, които разгласяват, предоставят, публикуват, използват или разпространяват по друг начин данни и обстоятелства, представляващи служебна тайна,

ако не подлежат на по-тежко наказание, се наказват с глоба от 500 до 5000 лв. и се лишават от правото да заемат съответната длъжност за срок от 6 месеца до 1 година.

Чл. 253. За нарушение на чл. 189 се налага имуществена санкция в размер от 50 000 до 500 000 лв.

Чл. 254. За нарушения на този закон и на издадените въз основа на него актове, за които не е предвидено друго наказание, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 50 до 1000 лв.

Чл. 255. (1) Когато нарушенията по чл. 240-254 са извършени повторно, се налага глоба или имуществена санкция в двоен размер на първоначално наложената.

(2) По смисъла на този закон нарушението е повторно, ако е извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същия вид нарушение.

Чл. 256. (1) Парични суми по влезли в сила наказателни постановления постъпват по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията.

(2) Двадесет на сто от паричните суми по ал. 1 остават в бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията.

(3) Осемдесет на сто от паричните суми по ал. 1 се превеждат в приход на републиканския бюджет.

(4) Срокът за доброволно изпълнение се определя в наказателното постановление от председателя на Комисията за регулиране на съобщенията или от оправомощено от него лице.

(5) Несъбраните по реда на ал. 4 парични суми подлежат на събиране по реда на Данъчния процесуален кодекс.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Далекосъобщителна мрежа" е съвкупност от взаимно свързани линии и съоръжения, които служат за осъществяване на далекосъобщения.

2. "Обществена далекосъобщителна мрежа" е далекосъобщителна мрежа, предназначена за осъществяване на далекосъобщения и/или за предоставяне на далекосъобщителни услуги на неограничен кръг потребители.

3. "Обособена далекосъобщителна мрежа" е далекосъобщителна мрежа, предназначена за осъществяване на далекосъобщения по нетърговски начин, за собствени нужди на обособен далекосъобщителен оператор, включително във и/или между неговите подразделения, клонове или дъщерни дружества. Използване за собствени нужди е налице, когато обособената мрежа не се използва като средство за предоставяне на далекосъобщителни услуги.

4. "Кабелна мрежа за разпространение на радио- и телевизионни програми" е обществена далекосъобщителна проводно базирана мрежа, предназначена за предоставяне и разпространение на радио- и телевизионни сигнали, като може да включва и система за управление и контрол на мрежата.

5. "Фиксирана телефонна мрежа" е далекосъобщителна мрежа за пренос на глас и звукова информация с ширина на честотната лента 3100 херца, крайните точки на която са фиксирани географски и която поддържа гласова телефония, факсимилни съобщения и пренос на данни чрез модеми със скорост най-малко 2400 бита в секунда.

6. "Комутируема телефонна мрежа" е далекосъобщителна мрежа за пренос на глас, в която свързването между крайните точки се осъществява в резултат на поредица от превключвания.

7. "Мобилна мрежа" е далекосъобщителна мрежа, крайните точки на която не са фиксирани географски.
8. "Крайна точка на мрежата" е физическата точка, в която потребителят получава достъп до обществената далекосъобщителна мрежа. Мястото на крайната точка се определя от Комисията за регулиране на съобщенията и представлява границата на обществената далекосъобщителна мрежа за целите на регулирането.
9. "Взаимно свързване" е физическо и/или логическо свързване на далекосъобщителни мрежи, принадлежащи на един и същ или на различни оператори по такъв начин, че потребителите, свързани към една от тези мрежи, да получат възможност за достъп до потребители, свързани към други мрежи, или до далекосъобщителни услуги, предлагани чрез тези други мрежи или от трети лица, имащи достъп до тези мрежи.
10. "Протокол за взаимно свързване" е предварително уговорена или фиксирана поредица от процедури, които позволяват съвместното действие на две далекосъобщителни мрежи, взаимно свързани помежду си.
11. "Линии под наем" са далекосъобщителни съоръжения, предоставени от лицензиран обществен оператор на друго лице, включващи преносни съоръжения и преносна среда, чрез които се осигурява прозрачен преносен канал с определен капацитет между крайни точки на мрежата и които не включват комутация по заявка – комутационни функции, които потребителят може да контролира като част от предоставянето на линиите под наем.
12. "Далекосъобщителна услуга" е осъществяване на далекосъобщения по търговски начин.
13. "Обществени далекосъобщителни услуги" са далекосъобщителни услуги, предназначени за неограничен кръг потребители.
14. "Гласова услуга" е далекосъобщителна услуга за пренасяне на говор в реално време по всякаква далекосъобщителна мрежа, независимо от използваната технология за пренос, която позволява на потребител да разговаря с друг потребител.
15. "Фиксирана гласова услуга" е гласова услуга по всякаква фиксирана далекосъобщителна мрежа, осъществявана между фиксирани крайни точки на тази мрежа, независимо от мрежовата технология, която позволява на потребител да разговаря с друг потребител.
16. "Фиксирана телефонна услуга" е далекосъобщителна услуга за пряк пренос и комутация на глас в реално време по обществена фиксирана комутируема далекосъобщителна мрежа, което дава възможност на всеки потребител, ползващ устройство, свързано към крайна точка на тази мрежа, да осъществява повикване към друг потребител, ползващ устройство, свързано към друга крайна точка.
17. "Справочни услуги" са издаване и разпространение на указатели на печатен или електронен носител, съдържащи информация за телефонния номер на абонат по подадени данни за индивидуализация на абоната – име, и когато е необходимо - адрес.
18. "Телефонни справочни услуги" са далекосъобщителни услуги, даващи възможност на осъществяващия повикване потребител да получи информация за телефонния номер на абонат по подадени данни за индивидуализация на абоната – име, и когато е необходимо - адрес.
19. "Услуги за осъществяване на спешни повиквания" са далекосъобщителни услуги, даващи възможност за далекосъобщителен достъп на всеки потребител до службите "Спешна медицинска помощ", "Полиция" и "Пожарна и аварийна безопасност".
20. Крайно далекосъобщително устройство" е устройство, позволяващо осъществяване на далекосъобщения, или елемент на дадено устройство, предназначен за пряко или непряко свързване по какъвто и да е начин към интерфейсите на обществените далекосъобщителни мрежи.

21. "Обществен телефон" е телефонен апарат за предоставяне на гласови услуги, за използването на който се плаща чрез монети, жетони, дебитни/кредитни или предварително платени карти.
22. "Ограничен ресурс" е ресурсът, ограничен по природни дадености или по технически причини, като номера от Националния номерационен план, радиочестоти и радиочестотни ленти от радиочестотния спектър, позициите на геостационарна орбита, право на преминаване и др.
23. "Разходоориентираност на цени на услуги" е налице, когато цените на услугите включват направените разходи по предоставянето на услугите, включително цената на вложения капитал, и приемлива печалба.
24. "Насрещно (крос) субсидиране" е налице, когато услуги, предоставяни в конкурентни условия, се субсидират от приходи, реализирани от услуги, предоставяни при условия на дейност на оператор със значително въздействие върху пазара.
25. "Нетни загуби" е разликата между разходите на оператора със задължение за предоставяне на универсална услуга и разходите без задължение за предоставяне на универсална услуга, като към нея се добавят приходите от предоставянето на универсалната услуга и се отчитат предимствата в резултат на задължението за предоставяне на универсална услуга.
26. "Тонално номеронабиране" е начин за набиране на телефонен номер от някои телефонни апарати, който се осъществява, като всяка цифра от абонатния номер се формира и предава по линията като комбинация от две честоти, всяка от които се определя от две групи от по четири честоти.
27. "Детайлизирано таксуване" е вид таксуване, осъществявано чрез таксуващи системи в една телефонна централа, които определят номера на викащия абонат, номера на викания, началото и продължителността на разговора и издават детайлизирана справка за това.
28. "Радиосъоръжение" е устройство или част от устройство за осъществяване на далекосъобщения чрез излъчване и/или приемане на радиовълни, използвайки спектъра, определен за земни или космически радиосъобщения.
29. "Радиочестотен спектър" е спектър от честоти, излъчвани и приемани в диапазона от 9 килохерца до 3000 гигахерца.
30. "Радиочестотна лента" е част от радиочестотния спектър, ограничена от две честоти.
31. "Криптографски ключове, криптографски средства, криптографски материали" са методи и средства, предназначени за закриване (кодиране) на обменяна информация по такъв начин, че тя да остане разбираема само за упълномощени за това лица.
32. "Далекосъобщения за морско и въздушно търсене и спасяване" и "информация за безопасност" са всички далекосъобщения, определени като такива в Радиоправилата на Международния съюз по далекосъобщения.
33. "Наземно радиоразпръскване" е излъчване от земни радиопредаватели на радио-и/или телевизионни сигнали, предназначени за приемане от населението.
34. "Далекосъобщителна инфраструктура" е част от техническата инфраструктура, която включва далекосъобщителни мрежи и съоръжения.
35. "Техническа спецификация" е спецификация в документ, определяща характеристиките, на които отговаря един продукт, каквито са равнището на качеството или потребителските свойства, безопасността, размерите, включително приложимите за продукта изисквания относно търговското му наименование, терминологията, означенията, изпитванията и методите за изпитвания, опаковката, маркировката и етикетирването.

36. “Фонокарта” е вид разплащателно средство (дебитна или кредитна карта), предназначението на което е заплащане на далекосъобщителни услуги, предоставяни чрез обществени телефонни апарати.

37. "Интерфейс" е:

- а) крайната точка на дадена мрежа, т. е. точката за физическо свързване, чрез която потребителите получават достъп до една обществена далекосъобщителна мрежа, и/или
- б) въздушният интерфейс, определящ електромагнитния път между радиосъоръжения, и
- в) техническите изисквания към тях.

38. “Маршрутизация” е алтернативен път за осъществяване на далекосъобщения между две точки от една или повече далекосъобщителни мрежи.

39. “Номер” е поредица от десетични цифри, която еднозначно идентифицира крайната точка в обществената мрежа. Номерът съдържа информацията, необходима за маршрутизиране и/или таксуване на едно повикване до тази крайна точка.

40. “Номерационно пространство” е целият набор от номера, използван в далекосъобщенията.

41. “Адрес” е поредица или комбинация от цифри и символи, използвана за идентифициране на дадена специфична или крайна точка от мрежата при осъществяването на връзка, която се използва за маршрутизация.

42. “Име” е комбинация от букви, цифри и символи, идентифицираща даден елемент (като интерфейс, част от оборудване, приложение и др.) от мрежата, която предоставя услуги между крайни точки.

43. “Абонат” е физическо или юридическо лице, което е страна по договор с оператор, който предоставя далекосъобщителни услуги, за предоставянето на тези услуги.

44. “Потребител” е физическо или юридическо лице, което ползва или е заявило желание за ползване на далекосъобщителни услуги.

45. “Крайни потребители” са потребители, които ползват далекосъобщителна услуга, без да предоставят далекосъобщителна услуга чрез нея.

46. “Криза” е всяка внезапна или очаквана промяна на установеното състояние на живот, предизвикано от човешката дейност, събития и природни явления, засягащи територията, населението и материалните ценности на страната и изискващи незабавни действия за възстановяването му.

47. “Криза от невоенен характер” е криза по смисъла на т. 47, която не включва кризите, изискващи въвеждането на режим "Военно положение" или режим "Положение на война".

48. ”Повикване” е всяка връзка (постоянна или временна), даваща възможност за пренасяне на информация между два или повече потребители на далекосъобщителна мрежа.

49. “Идентификация на линията на викация” е услуга, при която виканият абонат получава съобщение за номера на този, който го търси, преди да се осъществи разговора.

50. “Идентификация на линията на викания” е услуга, при която викацият абонат получава съобщение за номера на този, когото търси, преди да се осъществи разговора.

51. “Данни, свързани с дадено повикване” е сигнализационна информация, използвана за установяване и контрол на повикването.

52. “Прихващане” е дейност за осъществяване на достъп до и предоставяне на далекосъобщенията на даден абонат и данните, свързани с повикванията, на компетентните органи по чл. 20, ал. 1 от Закона за специалните разузнавателни средства, извършвана въз основа на законово разрешение.

53. “Прихващащ интерфейс” е входно-изходно програмно-техническо средство на далекосъобщителен оператор, където се предоставя достъп до прихващащите

далекосъобщения или данните, свързани с повикването. Прихващаният интерфейс може да бъде в повече от една фиксирана точка.

54. “Експлоатация на далекосъобщителни мрежи и съоръжения” е поддържане и използване на далекосъобщителните мрежи и съоръжения.

55. “Абонатна линия” е електрическата верига, образувана от физическа усукана метална двойка, свързваща крайна точка на мрежата в помещенията на абонатите с главния репартистор на селищна централа или еквивалентно съоръжение във фиксираната обществена телефонна мрежа.

56. “Радиослужба” е съвкупност от технически и организационни правила при предаване, излъчване и/или приемане на съобщения чрез радиовълни за различните специфични случаи за осъществяване на далекосъобщения.

57. “Самостоятелно ползван достъп до абонатната линия” е осигуряване на достъп до абонатната линия за предоставяне на услуги, ползващи пълната честотна лента на абонатната линия.

58. “Съвместно ползван достъп до абонатната линия” е осигуряване на достъп до абонатната линия за ползване на частта от нейната честотна лента извън частта, предназначена за пренос на глас, като операторът, осигуряващ необвързан достъп до абонатната линия, има техническа възможност да продължава да предоставя гласова услуга по същата абонатна линия.

59. “Клетка на мобилна мрежа” е географската площ, покривана от радиосигнала на една базова станция на мобилна мрежа, в границите на която абонатите на мобилната мрежа имат достъп до нея.

§ 2. (1) Оператор на кабелна радио- и телевизионна мрежа може да бъде лицензиран или регистриран като оператор на обществена далекосъобщителна мрежа, различна от кабелната радио- и/или телевизионна мрежа, само когато е учредил самостоятелно юридическо лице за тази цел.

(2) Операторите по ал. 1 са длъжни да разпространяват по мрежите си националната програма на Българската национална телевизия и на Българското национално радио.

(3) Българската национална телевизия и Българското национално радио предоставят безвъзмездно националните си програми на операторите по ал. 1.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. (1) Този закон отменя Закона за далекосъобщенията (обн., ДВ, бр. 93 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 26 от 1999 г., бр. 10 и 64 от 2000 г., бр. 34, 42, 96 и 112 от 2001 г. и бр. 45 от 2002 г.).

(2) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на отменения Закон за далекосъобщенията по ал. 1 продължават да се прилагат, доколкото не противоречат на този закон.

§ 4. От 1 януари 2004 г. служителите от администрацията на Комисията за регулиране на съобщенията получават добавка към възнагражденията си в размер на процента на ръста за предходната година на отрасъл “Съобщения” по данни на Националния статистически институт.

§ 5. (1) Този закон влиза в сила от 1 януари 2003 г., с изключение на:

1. разпоредбата на чл. 121, ал. 4, която влиза в сила от 1 юли 2003 г.;

2. разпоредбите на чл. 161, т. 1 и чл. 183, които влизат в сила от 1 септември 2003 г.;

3. разпоредбите на чл. 123, ал. 2, 4 и 5, чл. 131, чл. 133, ал. 1, чл. 143, ал. 6, чл. 182, ал. 2, чл. 222 и чл. 223, ал. 4, които влизат в сила от 1 януари 2004 г.;

4. разпоредбите на чл. 132, чл. 133, ал. 2, чл. 135 и чл. 161, т. 2, които влизат в сила от 1 януари 2005 г.;

5. разпоредбата на чл. 159, която влиза в сила от 1 януари 2005 г., по отношение на операторите на обществени мобилни далекосъобщителни мрежи по стандарт GSM и UMTS;

6. разпоредбата на чл. 159, която влиза в сила от 1 януари 2009 г., по отношение на операторите на обществени фиксирани далекосъобщителни мрежи.

(2) До 31 декември 2003 г. операторите, определени като оператори със значително въздействие върху пазара, осъществяващи далекосъобщения чрез фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани телефонни услуги, предоставяне на линии под наем, включително по типове, предоставящи достъп и взаимно свързване към мрежите си, определят цените на тези услуги въз основа на методика, разработена от Комисията за регулиране на съобщенията и приета от Министерския съвет.

§ 6. (1) До 31 декември 2003 г. лицензионните и други такси, предвидени в лицензии за далекосъобщителна дейност, се разпределят, както следва:

1. първоначалната и допълнителната еднократна такса:

- а) 25 на сто за осигуряване на средствата по чл. 20;
- б) 5 на сто по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията;
- в) 70 на сто в приход на републиканския бюджет;

2. годишната такса за контролиране изпълнението на лицензиите – до 1,3 на сто от годишните брутни приходи без данък върху добавената стойност - по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията;

3. таксата за ползване на радиочестотен спектър:

- а) 50 на сто за осигуряване на средствата по чл. 20;
- б) 25 на сто по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията;
- в) 25 на сто в приход на републиканския бюджет;

4. таксата за ползване на номерационен капацитет:

- а) 30 на сто за осигуряване на средствата по чл. 20;
- б) 30 на сто по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията;
- в) 40 на сто в приход на републиканския бюджет;

5. таксите за ползване на позициите на геостационарната орбита, определени за Република България с международни споразумения:

- а) 25 на сто за осигуряване на средствата по чл. 20;
- б) 5 на сто по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията;
- в) 70 на сто в приход на републиканския бюджет.

(2) Таксите за изменение на лицензията постъпват по бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията.

§ 7. Издадените лицензии и удостоверения по обща лицензия по отменения Закон за далекосъобщенията запазват своето действие.

§ 8. (1) Операторите, които към влизането в сила на този закон извършват далекосъобщителна дейност въз основа на индивидуална лицензия, а този закон определя, че дейността се извършва въз основа на регистрация по обща лицензия, получават удостоверенията за регистрация от Комисията за регулиране на съобщенията в едномесечен срок от обнародването на общата лицензия в “Държавен вестник”.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията издава общата лицензия по ал. 1 в срок до 3 месеца от влизането в сила на този закон.

(3) Операторите по ал. 1 продължават да извършват дейността си в съответствие с издадените им индивидуални лицензии, като не заплащат определените в тях лицензионни такси за 2003 г.

(4) При получаване на удостоверението по ал. 1 операторите не заплащат първоначална регистрационна такса.

§ 9. (1) Далекосъобщенията, осъществявани при свободен режим по отменения Закон за далекосъобщенията, продължават да се осъществяват свободно освен в случаите по чл. 53.

(2) В случай че за лицата, които осъществяват далекосъобщенията по ал. 1, е приложима разпоредбата на чл. 51, те са длъжни да предприемат необходимите действия за издаване на лицензия или удостоверение за регистрация в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон.

(3) Комисията за регулиране на съобщенията издава лицензията или удостоверението за регистрация по ал. 2 до 31 декември 2003 г.

§ 10. Българската телекомуникационна компания е задължена да предоставя универсална далекосъобщителна услуга до момента, в който Комисията за регулиране на съобщенията определи оператор със значително въздействие върху пазара, на когото да възложи задължение за предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга, но не по-късно от 9 месеца от влизането в сила на този закон.

§ 11. Членовете на Комисията за регулиране на съобщенията към момента на влизането в сила на този закон довършват мандата си съгласно изискванията на § 72, ал. 2 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за далекосъобщенията (ДВ, бр. 112 от 2001 г.).

§ 12. Средствата по чл. 20, т. 1 и 2 постъпват до 31 декември 2003 г.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на ..... 2002 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Огнян Герджиков)

М О Т И В И**към проекта на Закон за далекосъобщенията**

Съвременната правна рамка за осъществяване на далекосъобщения в Република България е създадена през 1998 г. Проектът на Закон за далекосъобщенията регламентира обществените отношения, свързани с осъществяването на далекосъобщения, като основната цел е задоволяване потребностите на обществото с далекосъобщителни услуги при създаване на условия за либерализиране на далекосъобщителния пазар, осигуряване на предпоставки за неговото развитие и насърчаване на конкуренцията, предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга, защита на интересите на потребителите, гарантиране на свободата и тайната на съобщенията, ефективно използване на ограничения ресурс, защита на обществения интерес и осигуряване на националната сигурност и отбраната на страната.

През последните 4 години правната рамка за осъществяване на далекосъобщения претърпя множество качествени изменения, за да осигури адекватна правна основа за интензивното и динамично развитие на далекосъобщенията. Този процес е естествено отражение на развитието на далекосъобщителния сектор, както и на промените, извършващи се при осъществяване на прехода на страната към свободни пазарни отношения.

Новата правна рамка, създадена на основата на съществуващата, определя развитието на обществените отношения в посоката, която е заложена от законодателя през 1998 г., а именно – към развитие на пазарни отношения в сектора при условия на пълна либерализация и реална конкуренция между далекосъобщителните оператори.

Чрез предлагания законопроект се уреждат следните основни положения:

А. Установеният на основание чл. 18, ал. 4 от Конституцията на Република България държавен монопол, предоставен на Българската телекомуникационна компания по отношение на определени далекосъобщителни услуги, отпада на 31 декември 2002 г. Отпадането на монопола налага уреждане на обществените отношения в сектора при условията на пълна либерализация по отношение на предоставянето на фиксираната гласова услуга, на линии под наем и осъществяването на презграничен пренос на глас.

Б. Постепенно приближаване на законодателството към правото на Европейския съюз като част от процеса на присъединяване. В рамките на присъединителния процес, който е основен приоритет на страната, Република България е поела определени ангажименти към Европейската комисия, които са отразени в преговорната позиция в областта на далекосъобщенията. Тези задължения са отразени в законопроекта.

Регламентирани са:

1. обхватът и основните изисквания за предоставяне на универсалната далекосъобщителна услуга;
2. понятието "оператор със значително въздействие върху пазара", критериите за определянето му и основните задължения на такъв оператор;
3. правото на преминаване, както и критериите, на които следва да отговарят операторите, които по силата на закона ще имат такива права;
4. защитата на личните данни при осъществяване на далекосъобщения;
5. въпросите по отношение на достъп до мрежите;
6. отношенията между операторите при взаимно свързване на мрежите, предоставяне на линии под наем и право на ползване върху далекосъобщителните мрежи и съоръжения;
7. основните права на потребителите на далекосъобщителни услуги;
8. принципи на ценообразуване и такси;

9. публичност и консултативност при подготовката на определени решения (административни и нормативни актове).

В Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се предвижда определени разпоредби да имат отлагателно действие спрямо влизането в сила на закона от 1 януари 2003 г. Преходните периоди са в съответствие с ангажиментите на страната в преговорите с Европейския съюз и са свързани със степента на цифровизация на фиксираната далекосъобщителна мрежа и нейното технологично развитие, въвеждането на ширококолентови далекосъобщителни услуги, необходимостта от съществено инвестиране и модернизирание на мрежата, включително за достъпа до крайните точки на мрежата. Европейските страни в своята практика на либерализация на далекосъобщителния пазар също въвеждат преходни периоди за предоставяне на отделните услуги.

В. Прецизиране на режимите на регулиране при наличие на ясни и обективно определени в закона критерии, произтичащо от провежданата политика за облекчаване на лицензионните режими при ясно законово регламентиране на процедурите, условията и сроковете за издаване, изменение, допълнение, прекратяване, спиране, отнемане и продължаване на лицензиите.

Г. Предвижда се механизъм за компенсиране при доказани нетни загуби по предоставянето на универсалната далекосъобщителна услуга – обществените оператори, които имат задължение да предоставят универсална услуга, се компенсират за доказаните нетни загуби по предоставянето ѝ.

Комисията за регулиране на съобщенията определя изисквания за разработването на правила за отчитане разходите на далекосъобщителните оператори, които предоставят универсалната услуга и искат компенсация за нея.

Средствата за компенсиране на нетните загуби за универсалната услуга се набират в гаранционен фонд "Универсална далекосъобщителна услуга". Фондът е юридическо лице и се ръководи от управителен съвет, който се състои от 5-има членове, включително председател.

При структурирането и правно-организационната форма на фонда е следвана правната уредба на Фонда за гарантиране на влоговете в банките.

Средствата във фонда се набират от всички обществени оператори, които предлагат достъп до фиксираната обществена телефонна мрежа и до фиксираните гласови телефонни услуги и имат дял над 5 на сто от общия оборот на тези пазари за преходната година. Управителният съвет на фонда се произнася с решение относно общия размер на дължимата компенсация на всички оператори, които искат компенсиране.

Средствата от фонда се разходват единствено и само за компенсиране на нетните загуби на далекосъобщителните оператори, които предоставят универсалната услуга. Дейността на фонда не е свързана с разходване на допълнителни средства от държавния бюджет.

Комисията за регулиране на съобщенията е първостепенен разпоредител с бюджетни кредити и осъществява дейността си от приходи, набирани в изпълнение на дейностите по Закона за далекосъобщенията, както следва:

- приходи от сумата, с която е спечелен лиценз по тръжна процедура;
- приходи от годишни такси за радиочестотен спектър, номерационен капацитет, позициите от геостационарната орбита;
- приходи от първоначални лицензионни такси и от лицензионни такси за контролиране изпълнението на лицензиите;
- приходи от глобите и имуществените санкции и др.

През 2004 г. Комисията за регулиране на съобщенията ще премине към определяне на разходоориентирани такси, които ще покриват разходите на администрацията на регулатора по отношение на дейностите съгласно този закон. Не са разходоориентирани

тръжните цени и таксите за ползване на ограничен ресурс – радиочестотен спектър, номерационен капацитет, позициите на геостационарна орбита.

При въвеждането на разходоориентирани такси се очаква, че през 2004 г. приходите на Комисията за регулиране на съобщенията ще намалееят, но това намаление се очаква да бъде компенсирано от повишаване на постъпленията от таксите за ограничен ресурс – радиочестотен спектър, поради вероятно по-голямо търсене на този ресурс вследствие на пълната либерализация на далекосъобщителния пазар.

Д. Определяне на разпоредбите на закона, свързани с:

1. гарантиране на условия за осъществяване на далекосъобщения при условия на кризи от невоенен характер или при въвеждане на режим "Военно положение" или "Положение на война" и извънредно положение (сигурност и отбрана);
2. осигуряване на условия за прихващане на далекосъобщения, свързани с националната сигурност и обществения ред;
3. регламентиране и детайлизиране на правомощията на органите по управление, регулиране и контрол.

Въз основа на изложеното Министерският съвет предлага на Народното събрание да разгледа и приеме предложениния проект на Закон за далекосъобщенията.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Симеон Сакскобургготски)